

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE
VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

COMMISSION
DES RELATIONS EXTÉRIEURES

VAN

DU

20-10-1999

20-10-1999

Inhoud

Sommaire

Woensdag 20 oktober 1999

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREK-
KINGEN - COM 023

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de taalpariteit binnen de raad van bestuur van de BDBH" (nr. 60)

- de heer Marc Van Peel tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel" (nr. 92)

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel" (nr. 104)

sprekers : **Jacques Lefevre, Marc Van Peel**, voorzitter van de CVP-fractie, **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Moties

Mercredi 20 octobre 1999

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES
COM 023

Interpellations jointes de :

- M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la parité linguistique au conseil d'administration de l'OBCE" (n° 60)

- M. Marc Van Peel au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Office belge du commerce extérieur" (n° 92)

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Office belge du commerce extérieur" (n° 104)

orateurs : **Jacques Lefevre, Marc Van Peel**, président du groupe CVP, **Francis Van den Eynde, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Motions

5

5

9

9

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes conférés pour l'Organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement du citoyens pour le changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie & ID21

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/00 : Documents parlementaires de la 50e législature, suivi du n° et dy n° consécutif
QRVA : Question et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/00 : Parlementaire documenten van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Beknopt Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenum vergadering
COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation, 1008 Bruxelles
Fax : 02/549 82 60
Tél. : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Officiële publicaties, van de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein, 1008 Brussel
Fax : 02/549 81 60
Tel. : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "het beheer van de fondsen voor ontwikkelingssamenwerking" (nr. 63)

- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het programma voor Centraal-Afrika en het budgetbeheer van ontwikkelingssamenwerking" (nr. 64)

- de heer Marc Van Peel tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bevoegdheden inzake ontwikkelingssamenwerking" (nr. 91)

(Het antwoord werd verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken)

sprekers : **Francis Van den Eynde, Ferdy Willems, Marc Van Peel**, voorzitter van de CVP-fractie, **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP-fractie, **Lena Laenens, Jef Valkeniers, Patrick Moriau**

Moties

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ratificatie van de Conventie 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie" (nr. 120)

sprekers : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van België tegenover 'de nieuwe agenda coalitie : naar een wapenvrije wereld'" (nr. 122)

sprekers : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de oorlog in Tsjetsjenië" (nr. 176)

sprekers : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de repatriëring van illegalen naar hun land van herkomst" (nr. 185)

sprekers : **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Lode Vanoost aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel over "het jaarverslag over de wapenhandel voor het jaar 1998" (nr. 168)

(Het antwoord werd verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken)

sprekers : **Lode Vanoost, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Interpellations jointes de :

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "la gestion des fonds de coopération au développement" (n° 63)

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le programme pour l'Afrique centrale et la gestion du budget de la coopération au développement" (n° 64)

- M. Marc Van Peel au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les compétences en matière de coopération au développement" (n° 91)

(La réponse a été donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères)

orateurs : **Francis Van den Eynde, Ferdy Willems, Marc Van Peel**, président du groupe CVP, **Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP, **Lena Laenens, Jef Valkeniers, Patrick Moriau**

Motions

Question orale de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la ratification de la Convention n° 169 de l'Organisation internationale du travail" (n° 120)

orateurs : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position de la Belgique en ce qui concerne 'la coalition du nouvel agenda : vers un monde sans armes'" (n° 122)

orateurs : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la guerre en Tchétchénie" (n° 176)

orateurs : **Ferdy Willems, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le rapatriement des illégaux dans leur pays d'origine" (n° 185)

orateurs : **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question orale de M. Lode Vanoost au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au secrétaire d'Etat au Commerce extérieur sur "le rapport annuel sur le commerce des armes pour 1998" (n° 168)

(La réponse a été donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères)

orateurs : **Lode Vanoost, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 20 OCTOBRE 1999

De vergadering wordt geopend om 14.25 uur door de heer **Geert Versnick**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 14.25 heures par M. **Geert Versnick**, président.

Regeling van de werkzaamheden Ordre des travaux

De **voorzitter** : De mondelinge vraag nr. 79 van de heer Dirk Van der Maelen wordt naar een latere datum verschoven.

Interpellations jointes de :

- M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la parité linguistique au conseil d'administration de l'OBCE" (n° 60)
- M. Marc Van Peel au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Office belge du commerce extérieur" (n° 92)
- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Office belge du commerce extérieur" (n° 104)

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de taalpariteit binnen de raad van bestuur van de BDBH" (nr. 60)
- de heer Marc Van Peel tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel" (nr. 92)
- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel" (nr. 104)

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 20 OKTOBER 1999

Le **président** : La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Monsieur le président, je remercie le vice-premier ministre d'être venu nous rejoindre dès son retour de Libye.

Monsieur le ministre, M. Storme, chef de cabinet adjoint de votre secrétaire d'Etat au Commerce extérieur, M. Pierre Chevalier, a annoncé dans le "Financieel Economische Tijd" du 27 août qu'il entrait dans les intentions de M. Chevalier de "flamandiser" - c'est le terme qu'il a utilisé - l'Office belge du Commerce extérieur, l'OBCE.

Dans "Trends Tendances" du 2 septembre, le secrétaire d'Etat le confirmait puisque, répondant à la question de la sacro-sainte parité linguistique, M. Chevalier précisait : "Où est le poids économique de la Belgique ? En Flandre bien entendu, une Flandre qui à elle seule, pèse pour plus de trois quarts des exportations belges. Il serait par conséquent logique et défendable que l'essentiel des administrateurs issus du privé soit le reflet du tissu économique et industriel du pays."

Voilà la stratégie flamande : flamandiser via la représentation du privé, et ce sur la base d'un argument qui me paraît faux.

En effet, répondant aux interpellations des nationalistes flamands du Vlaams Blok lors de la précédente législature, les deux prédécesseurs de M. Chevalier, MM. Maystadt et Di Rupo, répliquaient avec justesse que si les données statistiques donnaient plus de poids au Nord du pays, l'explication venait de la présence de notre port national à Anvers et de l'aéroport à Zaventem. Le lieu géographique de l'exportation "flamandise" ainsi l'exportation wallonne et bruxelloise.

Enfonçant le clou, M. Chevalier refusait de répondre à cette argumentation dans "La Libre Belgique" du 4 septembre, en estimant que "les entreprises sont mieux armées que nous pour faire cette évaluation."

Jacques Lefevre

Ne faites-vous pas confiance aux chiffres de l'INS, monsieur le ministre ?

Sachant en outre que si l'OBCE est affaibli, c'est, de l'aveu même de M. Chevalier, la conséquence du boycott mené par l'ancien ministre-président de la Communauté flamande. Communauté flamande qui, après avoir voulu contourner l'OBCE avec sa politique de la chaise vide, semble avoir désormais choisi de s'en emparer.

On ne peut que se réjouir d'une meilleure coordination entre les organismes chargés de promouvoir nos exportations.

Renforcer le rôle de l'OBCE comme M. Chevalier semble vouloir le faire - à la suite de la réunion qu'il a eue il y a quelques jours avec les responsables du commerce extérieur des trois régions du pays, tant bruxellois et wallons que flamands -, me paraît important. Mais faut-il pour cela modifier la loi sur l'OBCE, conformément à une résolution du Parlement flamand ?

Je souhaiterais, pour conclure, poser trois questions précises :

1. Soutenez-vous, monsieur le vice-premier ministre, la volonté de votre secrétaire d'Etat de modifier la parité linguistique au niveau de la représentation du secteur privé au sein de l'OBCE et donc la parité linguistique globale du conseil d'administration de l'Office ? Cette parité est garantie, faut-il le rappeler, par l'article 6 de la loi du 24 juin 1997 modifiant l'article 3 de la loi du 16 juillet 1948 créant l'OBCE. Envisagez-vous de déposer un projet de loi dans ce sens ? En tout cas, c'est ce que semble affirmer M. Chevalier.

2. Confirmez-vous l'argumentation des prédécesseurs de M. Chevalier, relative au problème géographique (Anvers, Zaventem) des statistiques de l'exportation ? Il est bon de rappeler que les ministres régionaux du Commerce extérieur, M. Didier Gosuin pour Bruxelles et M. Serge Kubla pour la Wallonie, ont répété, il y a quelques jours, tel que cela est repris dans l'Echo du 9 octobre 1999, que les statistiques sur lesquelles se base leur collègue flamand ne prennent pas assez en compte l'effet de siège - c'est le terme qu'il utilise - (beaucoup d'unités de production sont localisées en province, mais ont leur siège social à Bruxelles) et l'effet de porte (c'est le cas pour Anvers et Zaventem).

3. Comptez-vous prendre une initiative pour affiner nos statistiques du Commerce extérieur ?

De **voorzitter** : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, de ondertoon van mijn vraag is enigszins anders, maar de feitelijke vragen zijn dezelfde als die door de heer Lefevre gesteld.

Ik heb vastgesteld dat de vorige Vlaamse regering weigerde haar vertegenwoordiging in te vullen in de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel op basis van het mijns inziens terechte argument dat die vertegenwoordiging te genen dele in verhouding stond tot het reële aandeel van Vlaanderen in de export van dit land.

Ik heb de argumentatie daarover gehoord en gelezen. Ook de heer Lefevre wijst erop dat in de statistieken sprake kan zijn van een bepaalde scheefftrekking door de rol van onze zee- en luchthavens Zaventem en Antwerpen. Zelfs hiermee rekening houdend komt men nog niet, zoals de kabinetschef van de heer Chevalier berekende, tot het resultaat dat drie vierde van de Belgische export vanuit Vlaanderen geschiedt. Ik wil mij bescheiden neerleggen bij 70% of zelfs 68%, maar niet bij de vertegenwoordiging die hier wordt gehanteerd.

Dat was de houding van de vorige Vlaamse regering en ik stel vast dat het ook de houding van de huidige Vlaamse regering is. De huidige Vlaamse regering - ik kan niet worden verdacht van grote sympathie voor deze regering - heeft precies hetzelfde standpunt ingenomen. Zij wenst de vertegenwoordiging vanuit Vlaanderen in de raad van bestuur van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel niet in te vullen.

De federale staatssecretaris voor Buitenlandse Handel heeft in een interview aan Trends en La Libre Belgique publiekelijk het volgende verklaard : "Il serait normal que la représentation soit composée en fonction du potentiel d'exportation de chaque Région, en tenant compte notamment du fait que 70% des exportations belges proviennent de Flandre". Dit zijn niet mijn woorden als Vlaams extremist, ik citeer de terechte verklaringen van de federale staatssecretaris voor Buitenlandse Handel.

Mijnheer de vice-eerste minister, mijn vraag ligt voor de hand. Is er op dit ogenblik in de regering al een concrete formule uitgewerkt om de vertegenwoordiging in de raad van bestuur conform de verklaringen van de staatssecretaris van Buitenlandse Handel te maken ? Zo ja, welke procedure zal daarvoor worden gevolgd ? Over welke garanties beschikken wij dat de aanpassing, die de staatssecretaris heeft aangekondigd, een blijvend karakter zal hebben ? Wij weten ook dat er in de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel een zeer belangrijke rol is weggelegd voor het coördinatiecomité. De vertegenwoordiging en de invloed van de Vlaamse export moeten dan ook zichtbaar zijn in het coördinatiecomité.

Op welke manier zal dit worden geregeld ? Ik meen dat er geen enkele tegenspraak zal bestaan tussen de uitspraken van de staatssecretaris hierover en die van de vice-eerste minister.

Mijnheer de vice-eerste minister, de huidige directeur-generaal van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel is op dit ogenblik dienstdoend. Er is dringend

Marc Van Peel

behoefte aan de definitieve aanstelling van een directeur-generaal. Ik maak van deze interpellatie gebruik om u te vragen welke stappen de regering al heeft gezet om tot een effectieve directeur-generaal van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel te komen.

De voorzitter : De heer Van den Eynde is er blijkbaar aan gehecht om deze discussie niet binnen dezelfde politieke familie te houden. Hij mengt zich ook in het debat en interpelleert over dezelfde aangelegenheid.

De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, u zult daarstraks gehoord hebben dat de heer Lefevre mijn partij citeerde in dit debat. Het is dan ook niet onlogisch dat wij hier aan bod komen.

Mijnheer de vice-eerste minister, ik wil beklemtonen dat mijn vragen precies dezelfde zullen zijn als die van de heer Lefevre en van de CVP. Immers, dat zijn de vragen die moeten worden gesteld als we duidelijkheid willen krijgen in dit beleid. Daarnet heeft de heer Van Peel heel precies de huidige staatssecretaris geciteerd, en dan nog wel in het Frans. De inhoud van wat hij heeft verteld zal alvast niet worden betwist.

Ik had graag vernomen of u het met die staatssecretaris eens bent of wilt u hem ook - net zoals die andere staatssecretaris, de heer Boutmans - met het bekende gebaar in uw binnenzak stoppen ? U zult begrijpen dat deze vraag door de oppositie wordt gesteld. Ik denk zelfs dat sommigen uit de Vlaamse meerderheidspartijen die vraag zouden stellen.

Immers, mijnheer de vice-eerste minister, het gaat er in dit land heel merkwaardig aan toe. De emancipatiebeweging van de Vlamingen heeft, als u het mij vraagt, veel te lang geduurd. Ze heeft wel stappen in de juiste richting kunnen zetten. Het is echter merkwaardig hoe het departement Buitenlandse Zaken daarbij altijd een van de belangrijkste hinderpalen is geweest. Wanneer bijvoorbeeld toevallig een Vlaming minister van Buitenlandse Zaken is - zoals de voormalige minister - dan horen we in de Franstalige pers unisono een soort kritische ondertoon, alsof een Vlaming niet in staat zou zijn ons land in het buitenland te vertegenwoordigen. Ik heb me altijd afgevraagd wat de oorzaak daarvan zou kunnen zijn. Willen Franstaligen niet worden vertegenwoordigd door een Vlaming of zijn ze van mening dat een Vlaming daar niet echt voor geschikt is ? In elk geval blijven ze bij hun standpunt en ze worden daarbij gesteund in de hoogste kringen in dit land, kringen die vandaag toevallig misschien andere zaken aan het hoofd zullen hebben. Dat gebied van onze politiek wil men in elk geval zo Franstalig mogelijk houden. Het gevolg daarvan is dat de democratische geplogenheden merkwaardig genoeg systema-

tisch worden opzijgezet. Immers, de heer Lefevre betwistte daarnet de cijfers en gebruikte de klassieke argumenten, namelijk dat noch Zaventem, noch Antwerpen of Brussel in Wallonië liggen. Ik beaam dat allemaal. Ik heb daarin echter nog altijd geen verklaring gevonden die de Franstalige gemeenschap het recht zou geven op de helft van de mandaten in de BDBH. Er is immers een zeer duidelijk overwicht aan Vlaamse kant op het vlak van de export.

Wanneer men nu absoluut samen in één land wil leven - voor mij hoeft dat niet maar wie ben ik - dan moet men daarvan de consequenties dragen. Dan moet men de wil van de meerderheid aanvaarden. Vanuit dat standpunt, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, ergert zelfs de zeer lieve huidige Vlaamse regering zich aan de gebeurtenissen. Bovendien is het dan nog een regering die op Vlaams vlak een stukje minder militant is dan de vorige. Zij weigert plaats te nemen in de leeggebleven stoel van de BDBH.

Het wordt dus tijd, mijnheer de vice-eerste minister, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, dat we terzake tekst en uitleg krijgen en dat we vernemen wat de regering precies op het oog heeft in deze materie.

Le président : La parole est au ministre.

M. Louis Michel, ministre : Monsieur le président, chers collègues, comme introduction de ma réponse à vos interpellations, je me permets de vous renvoyer à la déclaration gouvernementale : "En vue d'une utilisation optimale des moyens existants, le gouvernement, en coordination avec les régions et les entreprises, procédera à une évaluation approfondie des instruments existants, afin d'arriver à une politique économique étrangère renforcée et plus efficace. Lors de cette évaluation, l'avenir de l'OBCE sera examiné. Ce sont en premier lieu les entreprises qui réalisent le commerce extérieur et effectuent les investissements. Le gouvernement examinera la façon dont le rôle des entreprises en matière de promotion du commerce extérieur peut être renforcé."

Je peux d'ores et déjà vous annoncer que le gouvernement entend adapter et renforcer les instruments et moyens d'action fédéraux en matière de commerce extérieur. L'OBCE comme instrument fédéral de promotion des relations économiques extérieures garde toute son actualité. Son mandat et sa structure seront toutefois adaptés. Les échos que nous avons eus des milieux économiques nous confortent d'ailleurs dans cette approche. J'ajoute que nous ne sommes pour le moment qu'au stade de la préparation du dossier. Il n'y a pas encore eu de discussion et de négociation à ce propos.

Louis Michel

Pour revenir à vos questions, je confirme donc la volonté du gouvernement de renforcer la participation et le rôle des entreprises. Le secteur privé doit être adéquatement représenté dans les organes de l'Office en tenant compte du poids économique des régions, ce qui nous amène à votre deuxième question.

Sans vouloir rouvrir la polémique des statistiques, je vous renvoie à la publication du Conseil économique et social de la Région wallonne et plus particulièrement au chapitre 4 qui a trait aux exportations.

Uit dit document blijkt dat de Waalse export in 1998 goed was voor 905 miljard frank of 14,6% van de totale export van België.

Het aandeel van de Waalse export wordt omwille van statistische redenen onderschat. De exacte omvang kon nooit effectief bepaald worden.

Drie aspecten spelen in het nadeel van de Waalse cijfers. Ten eerste, de boeking van de export gebeurt op het adres van de zetel van het bedrijf wat gunstiger is voor Brussel. Ten tweede, de toegangsweg of de inventarisering van de export op de plaats van de gespecialiseerde exportbedrijven speelt in het voordeel van Vlaanderen met de nationale luchthaven en de haven van Antwerpen. Ten slotte houden de statistieken alleen rekening met de export naar het buitenland en niet naar andere gewesten. Deze verwerkingsmethode benadeelt Wallonië dat vooral gespecialiseerd is in voor verwerking bestemde goederen. Goederen die op zijn grondgebied vervaardigd zijn, worden in een ander gewest verwerkt of geïntegreerd in een product zodat ze volledig in de exportcijfers van het andere gewest terug te vinden zijn. Volgens een aantal schattingen schommelt het effectieve Waalse aandeel in de nationale export rond de 30%.

Hoe men de zaken ook draait of keert, het economisch gewicht van de gewesten kan bepaald worden. Bij de vertegenwoordiging van de privé-sector in de raad van bestuur moet met deze factor rekening worden gehouden. Bovendien moeten de belangen van iedereen op een structurele manier gewaarborgd worden. Ik heb terzake reeds een aantal scenario's in het achterhoofd.

Wat de vraag inzake de garanties voor een permanente aanpassing betreft, wens ik erop te wijzen dat we niet te maken hebben met een statisch gegeven. Alles evolueert. Wat vandaag door een wet gewijzigd wordt, kan morgen door een nieuwe wet geamendeerd worden. Cijfers kunnen evolueren.

Ik kan u meedelen dat het coördinatiecomité, dat het dossier voorbereidt, geen wijzigingen heeft gepland. De directeur-generaal van de BDBH wordt op voorstel van de federale minister voor Buitenlandse Handel door de

Koning benoemd en afgezet. De contacten tussen mijn kabinet en dat van de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel zijn ver gevorderd. Ik hoop binnenkort een benoeming aan de Koning te kunnen voorstellen.

Le président : La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, je suis tout à fait d'accord pour renforcer l'OBCE. Je partage également votre avis quant au renforcement du rôle des entreprises au sein de ce dernier car cela me paraît important.

Vous avez attiré l'attention sur les trois effets : effet de siège, effet de porte, et exportations de la Région wallonne vers les autres pays.

Si je vous ai bien compris, il faut renforcer le privé mais proportionnellement à l'exportation.

M. Louis Michel, ministre : Je n'ai pas dit que cela devait se faire proportionnellement à l'exportation. J'ai admis qu'il fallait tenir compte du rapport relatif aux chiffres des exportations, manifestement favorable à la Flandre, dans la représentation des administrateurs privés de l'OBCE. Il y aura donc manifestement un décalage.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Il n'y a alors plus de parité linguistique.

M. Louis Michel, ministre : Effectivement. Je fais appel au renforcement privé. En effet, il faut faire preuve d'objectivité et voir les chiffres comme ils sont. Et même si on tient compte des différentes remarques que vous avez formulées avec M. Van Peel ainsi que des miennes lors de ma réponse, il est possible d'examiner de quelle manière accorder la spécificité et comment traduire le poids plus important de la Flandre dans les chiffres d'exportation.

Je tiens à dire ici qu'il s'agit d'un avis personnel sur ce principe et que cette matière n'a pas encore fait l'objet d'un débat au gouvernement, ni en intercabinets.

Puisque vous me posez la question, je vous donne mon avis. J'ajoute qu'on peut très bien réaliser cela tout en garantissant des mécanismes structurels qui protègent tout à fait l'autre région. J'ai quelques idées à ce sujet. On pourrait, par exemple, envisager des majorités qualifiées dans certains cas. L'imagination sera au pouvoir pour régler ce problème.

De voorzitter : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de vice-eerste minister verwijst naar de regeringsverklaring waarin wordt gezegd dat er zal worden geëvalueerd en onderzocht. Dat kennen wij in talloze andere beleidsdomeinen.

Marc Van Peel

Mijnheer de vice-eerste minister, stemmen de uitspraken van de heer Chevalier overeen met de uwe ?

Wat betekent dit in de relatie tussen de federale regering en de raad van bestuur van de Dienst voor Buitenlandse Handel en de weigering van de huidige Vlaamse regering om haar vertegenwoordigers in de Belgische dienst aan te duiden ? Voorziet u in een regeling waarbij de officiële vertegenwoordiging vanuit de Gewesten in relatie zal worden gebracht tot de reële exportcijfers, zoals de heer Chevalier ook vraagt ? Komt die regeling er wel of niet ? Op die vraag heb ik geen duidelijk antwoord gekregen.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer Van Peel, ik dacht nochtans precies geweest te zijn. Volgens mij is er geen grondig meningsverschil tussen wat de heer Chevalier heeft gezegd en wat ik hier kom te verklaren. Het enige verschil is dat het standpunt van de heer Chevalier mij onvolledig schijnt te zijn wanneer hij spreekt over het aspect van de waarborg die men aan al de gewesten moet toekennen. Behalve dat aspect komt er wel een wijziging in de vertegenwoordiging van de privé-administrators.

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral onthoud ik een vrij belangrijke zaak uit het antwoord van de vice-eerste minister. Hij deelt ons mee dat de Conseil économique et social de la région wallonne ervoor pleit om ook de verkoop in Vlaanderen te beschouwen als export. (*Ontkennend gebaar van minister Michel*)

Mijnheer de vice-eerste minister, ik heb met aandacht geluisterd. U hebt gezegd : "Het valt te betreuren dat wat Wallonië verkoopt aan Vlaanderen - onder meer grondstoffen - niet als export wordt beschouwd, want anders zouden de cijfers er voordeliger uitzien voor Wallonië." Ik sta achter dit argument. Ik begrijp alleen niet goed dat men dit argument gebruikt om een instelling dan wel zo unitair mogelijk te behouden. Daar lijkt mij de logica zoek te zijn.

Als u vanuit Wallonië absoluut Vlaanderen wilt beschouwen als een exportgebied van het buitenland, dan is dat uw recht. Wij zullen u op dezelfde voet behandelen als onze andere bureaus.

Mijnheer de vice-eerste minister, ik vind het toch eigenaardig dat de regering op wollige wijze verklaart dat eens een en ander aan het Vlaamse overwicht in de export moet worden aangepast. Tegelijkertijd wilt u wel de federale structuren - een andere term voor de unitaire structuren - verstevigen.

Als u inderdaad - en ik wil dat ook - de problemen uit de weg wilt helpen en ervoor wilt zorgen dat onze export zo efficiënt mogelijk gebeurt, dan kunt u het best de BDBH opdoeken en de export toevertrouwen aan de twee regio's. Ze zijn op dat vlak bevoegd en ze beschikken over het nodige enthousiasme om dit te doen.

U geeft nu wel toe dat de Vlaamse privé-bedrijven meer ruimte moeten krijgen in de directie van de BDBH, maar zoals u weet vertegenwoordigt de Vlaamse regering niet alleen al die bedrijven maar ook de Vlamingen in het algemeen. Consequent met deze vaststelling, die u hopelijk niet zult betwisten, heeft de Vlaamse regering dan ook het recht op de bijkomende ruimte waarom ze vraagt. Ik vrees dat, zolang dit niet wordt toegekend, u problemen zult hebben met de Vlaamse regering en die fameuze lege stoel leeg zal blijven.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Jacques Lefevre en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Jacques Lefevre, Marc Van Peel en Francis Van den Eynde

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

verzoekt de regering, in een geest van "wederzijds respect en vertrouwen", zoals de eerste minister in zijn toespraak van 12 oktober onderstreept, ervoor te zorgen dat de wet van 16 juli 1948 houdende oprichting van de BDBH, zoals gewijzigd door de wet van 24 juni 1997, integraal wordt toegepast."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Jacques Lefevre et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Jacques Lefevre, Marc Van Peel et Francis Van den Eynde

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

invite le gouvernement dans l'esprit du "climat de respect mutuel et de confiance" tels qu'explicités par le premier ministre dans son discours du 12 octobre, d'assurer le respect intégral de la loi du 16 juillet 1948 créant l'OBCE, telle que modifiée par la loi du 24 juin 1997."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt :

voorzitter

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Jacques Lefevre, Marc Van Peel en Francis Van den Eynde

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

- dringt erop aan dat niet alleen de privé-sector maar ook de Vlaamse overheid in de Raad van Bestuur van de BDBH vertegenwoordigd wordt, naar rato van het belang voor Vlaanderen in de export voor dit land;

- wijst iedere nieuwe taakverdeling af die neerkomt op een recuperatie van het federale niveau;

- stelt vast dat, in het belang van de duidelijkheid en de efficiëntie, het exportpromotiebeleid de exclusieve bevoegdheid moet worden van de gewesten hetgeen de afschaffing van de BDBH impliceert."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Jacques Lefevre, Marc Van Peel et Francis Van den Eynde

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

- demande instamment que non seulement le secteur privé mais encore les autorités flamandes soient représentées au sein du conseil d'administration de l'OBCE, proportionnellement à la part que la Flandre représente dans les exportations du pays;

- rejette toute nouvelle répartition des tâches qui équivaldrait à une récupération par le niveau fédéral;

- constate que dans un souci de clarté et efficacité accrues il s'indique de faire de la politique de promotion des exportations une compétence exclusive des Régions, ce qui implique la suppression de l'OBCE."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Marc Van Peel en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Jacques Lefevre, Marc Van Peel en Francis Van den Eynde

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

vraagt de regering de taalverhoudingen in de Raad van Bestuur van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel in overeenstemming te brengen met het aandeel van Vlaanderen in de Belgische export, conform de aanbevelingen van de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel, de heer Pierre Chevalier."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par M. Marc Van Peel et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Jacques Lefevre, Marc Van Peel et Francis Van den Eynde

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

invite le gouvernement à adapter la réglementation linguistique au sein du conseil d'administration de l'Office belge du Commerce extérieur à la part que représente la Flandre dans les exportations belges, conformément aux recommandations formulée par le secrétaire d'Etat au Commerce extérieur, M. Pierre Chevalier."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Leen Laenens en Mirella Minne en de heren Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, Georges Clerfayt en Eric Derycke.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Leen Laenens et Mirella Minne et MM. Jef Valkeniers, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, Georges Clerfayt et Eric Derycke.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "het beheer van de fondsen voor ontwikkelingssamenwerking" (nr. 63)

- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het programma voor Centraal-Afrika en het budgetbeheer van ontwikkelingssamenwerking" (nr. 64)

- de heer Marc Van Peel tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bevoegdheden inzake ontwikkelingssamenwerking" (nr. 91)
(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken)

Interpellations jointes de :

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "la gestion des fonds de coopération au développement" (n° 63)

- **M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le programme pour l'Afrique centrale et la gestion du budget de la coopération au développement" (n° 64)**

- **M. Marc Van Peel au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les compétences en matière de coopération au développement" (n° 91)**

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères)

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, sta mij toe te zeggen dat ik begrip heb voor het feit dat de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking aanwezig is op de begrafenis van een voormalig staatshoofd van een ontwikkelingsland. Ik betreur dit echter omdat in dit geval de materie van de interpellatie niet alleen betrekking heeft op zijn bevoegdheden, maar daarenboven handelt over een conflict inzake zijn bevoegdheden tussen hem en de vice-eerste minister die ook minister van Buitenlandse Zaken is. Het zou interessant geweest zijn om ook naar het standpunt van de heer Boutmans terzake te kunnen luisteren.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, deze regering is naar verluidt 102 dagen oud en heeft al enkele watertjes moeten doorzwemmen.

Zij heeft al een en ander meegemaakt. Ik moet alle blunders niet opsommen. Ik wil toch verwijzen naar een bepaald ogenblik toen de eerste minister vanuit zijn vakantieverblijf in Italië de minister van Volksgezondheid, mevrouw Aelvoet, moest opbellen terwijl zij een persconferentie hield over de dioxine. Zij vertelde toen een verhaal dat allesbehalve klopte en daarenboven veel schade berokkende aan precies onze buitenlandse handel. Ik herinner aan het feit dat de regering dacht een wet te kunnen veranderen met een koninklijk besluit en daarvoor werd teruggefloten door de Raad van State, dit na een klacht van het Vlaams Blok. Er is ook nog de zaak die ik zou kunnen resumeren met een gebaar dat wordt toegeschreven aan de minister van Buitenlandse Zaken, maar dat de laatste tijd echter wordt gelogenstraft. Het gaat om de uitspraak : "Boutmans, ik steek hem in mijn binnenzak". Hij was in New York en heeft daar misschien in het Engels met een Frans accent gezegd "in the pocket". Dit is een samenvatting van het conflict dat zich thans afspeelt in de regering tussen enerzijds de vice-eerste minister en zijn partij PRL FDF MCC - ik hoop dat ik geen initialen vergeet - en anderzijds de Vlaamse groenen en staatssecretaris Boutmans.

Dat conflict gaat over een behoorlijk pak geld. De minister van Buitenlandse Zaken beschikt over een budget van grosso modo 10 miljard frank om een buitenlandse

politiek te voeren, terwijl het bedrag waarover de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking beschikt, heel wat hoger ligt. Dat is het eeuwige conflict tussen Vlamingen en Walen. Het gaat alweer over financiële middelen, al zijn het dan middelen die in het buitenland zouden moeten worden geïnvesteerd. Er is natuurlijk meer. Volgens de minister van Buitenlandse Zaken resorteert Ontwikkelingssamenwerking uiteindelijk niet enkel onder zijn bevoegdheid - dat klopt - maar maakt die ook fundamenteel deel uit van de buitenlandse politiek. Bijgevolg spreken wij niet enkel over een bevoegdheidsconflict maar over een conflict dat fundamenteel over de politiek van de regering gaat. In welk spoor zal de buitenlandse politiek van de regering treden ? Is dat het spoor van PRL FDF MCC en de minister van Buitenlandse Zaken of de linkse mei-68-politiek van Agalev, in deze bokswedstrijd vertegenwoordigd door kampioen Boutmans ?

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, wanneer ik teruggrijp naar het verslag van de opvolgingscommissie inzake de problemen van het toenmalige ABOS, dat door deze Kamer op 8 juli 1997 werd goedgekeurd, kan ik toch ernstige verschillen terugvinden. Op bladzijde 211 in dat verslag, goedgekeurd door de toenmalige meerderheidspartijen - behalve de christen-democraten waren dat ook de socialistische partijen, thans eveneens een meerderheidspartij - lees ik iets boeiends. Indien ik mij vergis zal de heer Van der Maelen, toen voorzitter van genoemde commissie, mij zeker op de vingers tikken.

Ik citeer : "De opvolgingscommissie pleit voor een gefaseerde benadering inzake ontbinding van ontwikkelingshulp om uiteindelijk te komen tot een volledige ontbinding van die hulp". Het gaat dus om het volledig loskoppelen van ontwikkelingssamenwerking van de politiek van Buitenlandse Zaken en dus vanzelfsprekend ook van de aankoop bij ons. Ontbinding houdt ook ongebondenheid ten overstaan van de eigen belangen in.

Ik neem dan de verschillende minderheidsnota's. Er werd onder meer een minderheidsnota van de VLD, meer bepaald door onze huidige voorzitter, de heer Versnick, ingediend. Daarin wordt niet in duidelijke bewoordingen over ontbinding gesproken. Uit een van de paragrafen van de inleiding, waar men een beetje ironisch doet over de ideologie van mei '68, kan men echter concluderen dat de VLD niet zo sterk gewonnen is voor ontbinding.

Er is ook een nota van PRL FDF. Daarin staat : "Wat er ook van zij, de PRL FDF is van oordeel dat niet-gebonden hulp slechts in opeenvolgende stappen te overwegen valt en dat tijdens de overgang van gebonden naar niet-gebonden hulp maatregelen zouden moeten worden genomen om te voorkomen dat de concurrentiepositie van onze bedrijven schade wordt berokkend". Dit betekent dus dat men daar wel voor ontbinding is maar niet al te sterk.

Francis Van den Eynde

Naar mijn mening is ontbinding niet alleen het loskoppelen van eigen belangen op bedrijfsvlak maar ook kortweg van eigen belangen, dus ook politieke.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, als ik naar uw verklaringen over ontwikkelingssamenwerking luister, denk ik dat u helemaal gewonnen bent voor het idee dat ontwikkelingssamenwerking deel uitmaakt van de buitenlandse politiek. Het Vlaams Blok heeft destijds een nogal omstandige minderheidsnota ingediend. Wij zijn daar niet tegen en ik kan zelfs begrip opbrengen voor uw standpunt. We moeten de zaken dan echter wel even eerlijk bekijken. Als ontwikkelingssamenwerking deel uitmaakt van Buitenlandse Zaken, zeg het ons dan. Ik zie niet in waarom wij de mensen dan moeten gaan vertellen dat het ons louter en uitsluitend om de humanitaire aspecten te doen is. Naar mijn mening kan dit op beide vlakken tegelijkertijd gebeuren. Men moet dit dan wel eerlijk zeggen en de mensen niet opzadelen met alle soorten schuldcomplexen die men de West-Europeanen de jongste dertig heeft aangepreut. Die schuldcomplexen werden vervolgens gebruikt om fondsen te werven die daarna doodgewoon werden gebruikt om in Afrika aan politiek te doen, zij het ook met de bedoeling om te helpen. Ik kan daarachter staan, maar het is belangrijk dat de mensen dit weten.

Mijnheer de minister, ten tweede is het voor het parlement en het publiek belangrijk te weten wat de regering nu eigenlijk van plan is. Zal men het loskoppelen van ontwikkelingssamenwerking van buitenlandse politiek blijven volgen zoals de linkervleugel en Agalev dat prediken? Zal men eerder het ene bij het andere onderbrengen? Het is een kwestie van duidelijkheid, maar aan gebaren als "ik steek Boutmans in mijn binnenzak" hebben we niet genoeg. Uitleg terzake is onontbeerlijk.

De voorzitter : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, een eerste reeks vragen heeft betrekking op Afrika. Wij verheugen ons over de politiek van de minister terzake. Geen out of Africa, geen out of Indonesia. Ook de hoorzittingen die de minister organiseert, zijn een goede zaak. De staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking steunt deze politiek. Ook hij spreekt over een voorzichtige, bescheiden, maar bemiddelende rol in een vredesproces. Toch zijn er vragen gerezen bij een aantal recente berichten en uitspraken.

Een eerste reeks vragen heeft betrekking op de politiek ten opzichte van Benin en Ivoorkust, maar daarover heeft de heer Flahaut vanmorgen vrij goede inlichtingen verschaft.

Als ik de persberichten goed begrijp, zouden de principiële uitgangspunten voor het Afrikabeleid zijn : een concentratielijst van vijftientig landen met een werking

naar vijf sectoren toe, gezondheid, voeding, landbouw, onderwijs en maatschappelijke opbouw. Hierover verklaarde staatssecretaris Boutmans in interviews met de pers : "Ik heb mij daarover nog niet uitgesproken. We werken aan een procedure voor de vastlegging van die lijst.". Ik citeer een andere uitspraak : "Vijftientig landen is een maximum. Er is nu een officiële lijst opge maakt door de vorige regering. We zullen die finaliseren. In vijftientig landen aanwezig zijn is zeer veel".

Mijnheer de minister, is die lijst er al? Staat Senegal op die lijst? Hierover was er immers nog discussie. Is de huidige wanorde, lees oorlog, in Afrika geen rem op hulp? Aanvaardt de minister de stelling, onder andere geuit door Amerika, dat de Afrikanen eerst zelf de vrede moeten realiseren vooraleer wij concreet ageren? Kan België als klein land op alle slakken zout leggen? Wij hebben immers relatief weinig middelen. Kijk naar Rwanda waar België toch geprobeerd heeft om grondig te interveniëren, maar dat wegens een gebrek aan voldoende middelen niet echt kon met een ramp als resultaat. Komt die Afrikanota er?

Een tweede reeks vragen heeft betrekking op de UNO, de Verenigde Staten en onze minister ter plekke. Onze vragen omtrent Afrika brengen ons namelijk direct bij dit thema, bij de diplomatieke initiatieven van onze minister in de UNO, met als hoogtepunt de toespraak op 25 september in die UNO. Heel terecht, en we hebben er geen probleem mee om te zeggen dat ons dat verheugt, stelde de minister dat onze menselijke waardigheid onze buitenlandse politiek dient te beheersen en heel ontroerend daarbij, waarvoor mijn felicitaties, was dat hij ook daar de inmiddels wel bekende twee Guinese jongetjes heeft geciteerd met hun afscheidsbrief aan de wereld. De minister had het over een anachronistisch functioneren van de Veiligheidsraad en nam als boeiend uitgangspunt dat de mensen de voorrang moeten hebben op het geld. Er moet een einde komen aan de uitbuiting van de zwaksten door onpersoonlijke niet te identificeren krachten. In die uitspraken kan ik mij perfect terugvinden. Concreet rond Afrika waren er toch nog enkele accentverschillen, om het voorzichtig uit te drukken, met de Amerikanen. Zij stellen dat Kabila weg moet vooraleer de VS initiatieven ter plaatse kan steunen. Geen wonder dus dat bijvoorbeeld Le Soir op 28 september bloklettert : "Entre la Belgique et l'Afrique, il y a l'Amérique". De Amerikanen hebben inderdaad nogal opgekeken van de uitspraken van de minister. Staatssecretaris Albright toonde in een kort onderhoud veel interesse voor de initiatieven. Het gewenste rendez-vous met de Wereldbank en het IMF kwam er niet op de door de minister gewenste manier. Dat verwondert ons niet, want de visie van de minister van Buitenlandse Zaken past niet echt bij het keiharde machtspeel dat zich op dit ogenblik in de Verenigde Staten afspeelt. Koel en kil. Clinton wil de armste landen ter wereld schuldenvrijstelling geven,

Ferdy Willems

maar de Amerikaanse politici van zijn conservatieve parlement weigeren dat. Geen wonder dus dat VRT-Afrikaspecialist Reyntjens het enkele dagen geleden had over de verbazing die de Belgische minister Michel de voorbije twee maanden overal heeft gewekt met zijn kritische houding ten overstaan van de Verenigde Staten.

De heer Reyntjens voegde er nog aan toe dat het hem, vooraleer hij zijn Afrikanota van onze minister kreeg, niet echt duidelijk was welke concrete visie hier achter stak. De Volksunie en de niet-partijpolitieke Vlaamse Beweging - ik refereer aan de laatste IJzerbedevaart - zijn reeds lang vragende partij voor een kritische houding van ons land ten overstaan van onze enorm machtige bondgenoot in de NAVO, de VS. Vandaar onze vraag welke antwoorden of resultaten de minister reeds heeft bekomen ten gevolge van zijn aanbevelingen aan het adres van de VS ?

Een volgende reeks vragen betreft het meningsverschil tussen Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, waarover allerlei geruchten de ronde doen. Het meningsverschil zou ondertussen bijgelegd zijn. Deze zaak moet niet opgeschroefd worden, maar ik wens eraan te herinneren dat het ontwikkelingsbeleid centraal moet staan. Mijnheer de minister, ik geef graag toe dat, veel meer dan vroeger, conflicten in de regering openbaar worden gemaakt. Dat heeft positieve kanten wat de openbaarheid van bestuur en de geloofwaardigheid van de politici betreft, maar hier raakt men toch wel de kern van de zaak. Ik wens een kort zinnetje van de heer Van der Maelen te citeren : "Dit conflict blokkeert voorlopig het beleid ten voordele van het Zuiden".

Een spanningsveld tussen Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking lijkt bijna endemisch. Het zit ingebakken in de materie. Het komt in de meeste landen voor. Nederland heeft al met problemen te worstelen gehad en ook in de vorige Belgische regering hadden we af en toe wel eens meningsverschillen tussen staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking Moreels en de eerste minister.

De tegenstelling komt hierop neer. Volgens de heer Michel moet er cohesie zijn tussen Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, via een wet op de ontwikkelingssamenwerking. Volgens hem is een ontwikkelingssamenwerking, die er alleen op gericht is mensen te helpen, niet realistisch zonder nauwe band met Buitenlandse Zaken. De heer Boutmans stelt daar tegenover dat Ontwikkelingssamenwerking een eigen specificiteit heeft en dat Buitenlandse Zaken rekening moet houden met de belangen van de derde wereld. Hij denkt daarbij terecht aan duurzame ontwikkeling, armoede, democratie en mensenrechten. De heer Boutmans voegt daaraan toe dat Ontwikkelingssamenwerking nieuwe wegen moet bewandelen, bijvoorbeeld via de cultuur. Met die uitspraak voel ik mij perfect gelukkig. In het Cultureel

Centrum van Dendermonde brengen wij heel veel derde wereldmuziek, optredens en kunstvoorstellingen, omdat wij zo de derde wereld als partner ontmoeten en onze relatie ruimer is dan eenzijdig geven en krijgen vermits de derde wereld ons iets kan teruggeven. Dat is een schitterend spoor.

De eerste minister zou een protocol opstellen dat de beide ministers zouden ondertekenen, maar een paar dagen geleden las ik in Le Matin dat men aan het onderhandelen is en dat er nog niets is getekend. In Humo vraagt men aan de heer Boutmans waarom hij weigert dit protocol te ondertekenen, waarop hij antwoordt : "Misschien doe ik dat ooit nog wel eens. Louis en ik praten daar nog over, maar er staat nergens in het regeerakkoord dat ik dat moet doen. Trouwens, dat ding dateert uit de tijd van Dehaene".

Wij wensen bijgevolg van de minister te weten of er een akkoord komt, en zo ja, met welke inhoud.

Een laatste vraag heeft te maken met het doel van de ontwikkelingssamenwerking. Opnieuw staan we voor twee publieke verklaringen die mekaar tegenspreken. In Le Matin zegt staatssecretaris Boutmans : "Er zijn klachten van Franstaligen over discriminaties. Als die discriminaties er zijn, moeten die weggewerkt worden. Enkel kwaliteit is de norm. Communautariseren is de slechtste oplossing". Een paar dagen later verschijnt in Le Matin een verklaring van de secretaris-generaal van het Franstalige NCOS, waarin hij net het tegenovergestelde beweert : "Moreels had de Franstaligen gekwetst - avait laissé, dat is niet slecht als woordkeuze - bij het verdelen van de budgetten voor Ontwikkelingssamenwerking, maar de intenties zijn goed. Hij - minister Michel dus - heeft een gevoelige herschikking - rééquilibrage - beloofd". Die verklaringen staan dus lijnrecht tegenover elkaar.

Wat is er van deze tegenstelling aan ?

Mijnheer de minister, deelt u het standpunt van de staatssecretaris, dat ook het onze is, met name dat kwaliteit de eerste norm moet zijn bij de behartiging van de belangen van de derde wereld en de ontwikkelingssamenwerking ? Niet de herkomst maar de kwaliteit is belangrijk.

De **voorzitter** : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mij is het dispuut tussen de heren Michel en Boutmans evenmin ontgaan. Disputen zijn in deze regering een veel voorkomend fenomeen.

Ik wens niet dieper in te gaan op allerlei ruzietjes onder regeringsleden.

Marc Van Peel

Het dispuut tussen de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking raakt echter een beleidsvraagstuk ten gronde aan.

De uitslatingen van minister Michel inzake ontwikkelings-samenwerking, de bevoegdheden van de heer Boutmans, het beheer van de budgetten en de belangrijke politieke aandachtspunten laten vermoeden dat er meer aan de hand is dan een ruzietje onder bewindslieden die elkaar nog moeten vinden. Integendeel, de uitslatingen van de heer Michel weerspiegelen een duidelijke keuze inzake het toekomstig buitenlands beleid en de ontwikkelingssamenwerking.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de meningsverschillen tussen beide excellenties moeten worden uitgeklaard. De heer Michel heeft zich, mijns inziens, laatdunkend uitgelaten over de heer Boutmans. De PRL-er liet er geen twijfel over bestaan dat hij de baas was en de heer Boutmans slechts een secundant die de orders van Buitenlandse Zaken moet uitvoeren. Deze opdeling zou kunnen werken op voorwaarde dat er geen ideologische scheidingslijn loopt tussen de beide ministers. Het gedachtengoed van de heren Michel en Boutmans ligt echter mijlenver uit elkaar.

Mijnheer de minister, in welke mate verschilt het beleid van deze regering niet alleen met dat van de vorige regering maar ook met de aanbevelingen van de parlementaire opvolgingscommissie voor Ontwikkelingssamenwerking die tijdens de vorige regering hard gewerkt heeft? De opvolgingscommissie stelt en ik citeer: "Het departement Ontwikkelingssamenwerking stond steeds zwak ten opzichte van de belangen van onze buitenlandse politiek en de buitenlandse handel".

Al de aanbevelingen van de opvolgingscommissie strekten ertoe het departement Ontwikkelingssamenwerking te versterken. Ik deel dit standpunt volkomen.

Over de ontwikkelingsrelevantie en de specifieke instrumenten van de ontwikkelingssamenwerking stelt het verslag en ik citeer: "Het departement Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris moeten de mogelijkheid krijgen om hun verantwoordelijkheid op te nemen en de ontwikkelingsrelevantie van al de projecten af te dwingen met een veto".

Mijnheer de voorzitter, de Kamer is gerechtigd te weten of de huidige minister en staatssecretaris deze aanbevelingen zullen naleven.

De parlementaire opvolgingscommissie stelde eveneens dat de onafhankelijkheid van de ontwikkelingssamenwerking niet gehinderd mag worden zodat bij de inschatting van de projecten en de programma's de ontwikkelingsrelevantie de doorslag blijft geven. Deze passage van het verslag was een duidelijk pleidooi voor een protocol.

Als ik de uitslatingen van de heer Michel goed heb begrepen verschilt de CVP-opvatting sterk van die van de minister. Volgens onze opvatting die in de vorige legislatuur door verschillende partijen werd gesteund, is er een groot verschil tussen de finaliteit van het departement Buitenlandse Zaken en dat van Ontwikkelingssamenwerking. Buitenlandse Zaken streeft het legitieme doel van de behartiging van de politieke en economische belangen van België in het buitenland na.

De minister van Buitenlandse Zaken streeft een zeer legitiem doel na, met name de behartiging van de politieke en de economische belangen van België in het buitenland.

Ontwikkelingssamenwerking is evenwel totaal anders. Het is een proces van partnership waarbij men de landen waarmee men samenwerkt eigenlijk beschouwt als klanten voor diensten die worden geleverd in nauwe samenwerking met de bevolking, met de NGO's en eventueel met de regeringen van de partnerlanden. Het is zelfs meer. Soms kan de ene doelstelling een beetje in de weg staan van de andere.

Wij gingen ervan uit dat, bij de vorming van de nieuwe regering, de bevoegdheidsconflicten onmiddellijk zouden worden geregeld, maar dat bleek al gauw niet het geval te zijn. Een protocol tussen Ontwikkelingssamenwerking enerzijds en Buitenlandse Zaken anderzijds, is volgens ons meer dan ooit nodig. Heel wat zaken moeten nog worden geregeld. Blijft ontwikkelingssamenwerking een afzonderlijke sectie in de begroting? Wie beslist over de besteding van het budget? Quid wat betreft de structuur van het departement?

Tijdens de vorige legislatuur werd een grondige hervorming doorgevoerd tussen de BTC - de operationele tak - en het directoraat-generaal voor internationale samenwerking. Welnu, wij zijn van oordeel dat het belangrijk is dat de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking inspraak heeft in de invulling van het directoraat-generaal voor internationale samenwerking.

Hoe verloopt de relatie tussen de minister en de staatssecretaris? Quid met het recht om bevoegdheden te delegeren naar diensten van het directoraat-generaal voor internationale samenwerking?

Dat zijn allemaal aangelegenheden die tot op heden blijkbaar nog niet zijn geregeld. Quid met de organisatie van de diensten van het ministerie, met de operationalisering van de BTC, met de relatie tussen Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking?

Er werd wel een koninklijk besluit genomen in verband met de algemene structuur van het ministerie, maar thans moet een ministerieel besluit worden uitgevaardigd dat per directie het aantal betrekkingen invult. Dat is echter nog niet gebeurd.

Marc Van Peel

Wat betreft de aanstelling van het personeel bij het directoraat-generaal voor internationale samenwerking werd alleen nog maar een bijzondere commissaris aangeduid.

Hoewel het ABOS is opgeheven, stellen wij vast dat het de facto nog steeds functioneert. Bovendien stellen wij vast dat nog niet werd overgegaan tot de aanwerving van de 85 attachés. Er werd een eenmalige aanwervingsprocedure aangekondigd en 31 augustus was de uiterste inschrijvingsdatum. Sindsdien ligt de hele zaak echter stil. Er moeten nog 24 deskundigen met bijzondere kwalificaties worden aangeworven, maar die aanwervingsprocedure ligt eveneens stil.

Terzake moet er dus meer gebeuren en daarvoor dienen de algemene politieke discussies in plenaire vergadering. Mijn interpellatie strekt er niet toe nogmaals aan te klagen dat de heer X ruzie heeft met de staatssecretaris Y. Daarmee zullen wij ons wellicht nog jaren kunnen bezighouden. Ik interpelleer omtrent de werking van Ontwikkelingssamenwerking en omtrent het feit dat het hele opzet lam ligt.

De heer Boutmans kan weliswaar leuke verklaringen afleggen in de pers - verklaringen waarmee ik het overigens vaak eens ben, zoals bijvoorbeeld toen hij zei dat Aids-bestrijding als prioritair moest worden beschouwd, nadat hij de heer Piot had gezien - maar de vraag is of wij momenteel nog wel een ontwikkelingssamenwerking voeren.

Mijnheer de vice-premier, wat is uw standpunt inzake de eigenheid van Buitenlandse Zaken versus Ontwikkelingssamenwerking? Wanneer zal het protocol tussen u en de heer Boutmans uiteindelijk worden opgesteld?

Zal er een begroting voor de Buitenlandse Zaken zijn, waarvan ontwikkelingssamenwerking een aanhangsel is, in het kader van de belangen van Buitenlandse Zaken? Heeft de heer Boutmans überhaupt nog iets te zeggen, ook bij het opstellen van de begroting? Wanneer wordt het ministerieel besluit uitgevaardigd dat de structuur van het directoraat-generaal voor de internationale samenwerking verder invult? Wanneer wordt er personeel aangesteld? Wanneer worden de attachés voor de samenwerkingsbureaus en de deskundigen aangeworven?

Wanneer begint deze regering dus met een beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en hoe zal het eruitzien? Tot op dit ogenblik is er alleen façade. Deze problematiek mag niet worden vergeleken met de problematiek in vorige regeringen waar er altijd wel enige spanning was tussen de voogdijminister en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. Er was het klassieke getrouwtrek tussen bewindspersonen die hun eigen klemtoon wilden leggen.

Hier is er iets veel fundamenteelers aan de hand. Wij worden geconfronteerd met een staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking die, als het van de minister en de vice-eerste minister afhangt, niets te zeggen heeft. Dat vind ik nog niet zo erg. Ik ben geen al te grote favoriet van de heer Boutmans. De eigenheid van Ontwikkelingssamenwerking echter aantasten kan volgens mij niet.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, dit zijn genoeg vragen om een volledige studiedag te vullen. Spijtig genoeg kan ik u niet meer tijd toestaan dan bepaald in het Kamerreglement.

Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wat het concrete programma betreft is het inderdaad mijn bedoeling in mijn buitenlandse politiek een groter accent op Centraal-Afrika te leggen. Ik wens dit te doen met volledige kennis van zaken. Ik heb daarom, na rijp overleg, een verkennende zending gestuurd, onder leiding van de secretaris-generaal van mijn departement, met als opdracht de contouren van een partnerschapspact te onderzoeken en mij verslag uit te brengen. Deze zending had onder meer een officieus luik, met name naar een aantal representatieve personen uit de civiele maatschappij luisteren en een officieel luik, met name de bevoegde overheden hierover te contacteren. Ik zal over enkele dagen het verslag van deze zending kunnen bestuderen.

Ik kom thans bij de vragen van de heer Willems. In welke mate is dit programma gericht op de voor Centraal-Afrika meer dan noodzakelijke conflictpreventie? In de begroting 2000 is een specifieke basisallocatie gepland voor conflictpreventie. Ik voorzie een belangrijke inbreng voor preventie van conflicten in deze regio.

Blijft dit programma voor Congo beperkt tot enkel de eerste fase en dan nog enkel via verbindingsofficieren? Blijven strikt militaire interventies dus totaal uitgesloten? Zoals onlangs werd afgesproken tijdens een vergadering van het kernkabinet en de daaropvolgende Ministerraad is het inderdaad de bedoeling dit soort interventies in Congo te beperken tot de eerste fase. Ik heb dit antwoord trouwens al eens in een commissie gegeven.

Welke antwoorden of resultaten bekwam de minister ingevolge zijn aanbevelingen aan het adres van de Verenigde Staten? Op mijn analyse van de Amerikaanse aanpak heeft de assistent secretary of State for the Bureau of African Affairs of The State Department geantwoord dat niettegenstaande de rechtstreekse Rwandese betrokkenheid in het DRC-conflict, van Amerikaanse zijde de beslissing werd genomen de binnenlandse toestand in Rwanda te stabiliseren. Zonder deze fundamentele optie zou het ondenkbaar geweest zijn de vluchtelingen terug te absorberen of bepaalde beslissingen te nemen van sociale en economische politiek.

Louis Michel

Dat neemt niet weg dat Rwanda niet alles op de beste manier heeft ingeschat. De overtuiging van Kigali dat de leiders in Kinshasa gemakkelijk konden worden vervangen en het optreden in Kivu vormen daarvan illustraties. De bereidheid om een zekere terughoudendheid in acht te nemen zal uiteindelijk afhangen van het gevoel van Kigali dat het probleem van de Interahamwe afdoende en met succes werd geregeld. Er bestaat waarschijnlijk geen project voor een groot-Rwanda, wel een verlangen om een economische en politieke invloedzone te behouden. Die laatste doelstelling moet worden verwezenlijkt, aldus Rice, via rechtstreekse samenwerkingsmaatregelen met Kinshasa.

U hebt een reeks vragen gesteld met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking heeft haar eigen specifiek mandaat, maar het is vanzelfsprekend dat het moet worden uitgevoerd in het kader van een samenhangend buitenlands beleid. Dit komt tot uiting in de structuur zelf van de regering, die de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking toevoegt aan de minister van Buitenlandse Zaken. Wij hebben hier duidelijk te maken met de concrete toepassing van het koninklijk besluit van 24 maart 1972, dat de verhoudingen regelt tussen de minister en een aan hem toegevoegde staatssecretaris. De principes die de betrekkingen regelen voor deze legislatuur moeten in een protocol worden vastgelegd. De heer Boutmans en ikzelf leggen ons hierop toe, maar tot nu toe hebben onze wispelturige agenda's ons niet de kans geboden het protocol definitief op te stellen. De eigenheid van de sector ontwikkelingssamenwerking wordt bepaald door specifieke artikelen van de begroting. Voor de materie ontwikkelingssamenwerking zullen aanwijsbare basisallocaties worden aangegeven.

Er werd gevraagd wie de 27 miljard frank die worden voorzien voor ontwikkelingssamenwerking, beheert. Ik dank het achtbare lid voor deze 27 miljard frank die hij wenst toe te wijzen aan het departement Ontwikkelingssamenwerking. Jammer genoeg werd tijdens de laatste bilaterale begroting slechts 24,4 miljard frank toegekend. Ik verwijs naar het ontwerp van protocol met de volgende vuistregel : de minister waakt over de coherentie van het buitenlands beleid en de staatssecretaris waakt over de specificiteit van de programma's inzake ontwikkelingssamenwerking.

Men vroeg welke waarborgen worden geboden om te bekomen dat de onvermijdelijke economische betrokkenheid van Belgische bedrijven bij onze ontwikkelingssamenwerking enkel wordt geëvalueerd volgens het belang van de landen van de derde wereld. Ik heb reeds meerdere uitspraken gedaan over de verhouding tussen het Belgische bedrijfsleven en de ontwikkelingssamenwerking. Ik heb het begrip "mutual benefit" - wederzijds voordeel - gehanteerd. Ik heb ook duidelijk gezegd dat

een belangrijke begrenzing in dit begrip erin bestaat dat bij elke tussenkomst waarbij het Belgische bedrijfsleven is betrokken een strikte toepassing van de wet op de overheidsopdrachten noodzakelijk is.

Men vroeg mij wanneer het ministerieel besluit inzake de DGIS wordt uitgevaardigd. Dit ontwerp van ministerieel besluit werd mij onlangs voorgelegd door de bevoegde administratie. Ik ben van plan het eerstdaags te ondertekenen. Het personeel van de DGIS zal worden aangesteld na de ondertekening van het structuurbesluit. Ik doe het nodige om het zo vlug mogelijk te ondertekenen. De attachés voor de samenwerkingsbureaus zullen worden aangeworven nadat de interviews die door een extern bureau worden afgenomen, zullen zijn beëindigd, wat op 22 oktober 1999 zal zijn. Het is de bedoeling de aanwerving door het directiecomité te laten gebeuren voor eind oktober.

Wanneer worden de deskundigen met bijzondere kwalificaties aangeworven en wat is in deze aangelegenheden de gevolgde procedure en de stand van zaken ? De voorstellen ten aanzien van de procedure van aanwerving werden naar de bevoegde administratie gestuurd, samen met een profielbeschrijving per openstaande betrekking, dit om de informatie ter beschikking te stellen aan een zo ruim mogelijk aantal belangstellenden.

Verder wil ik iedereen hier geruststellen. Er is geen meningsverschil tussen de heer Boutmans en mij. Tout au plus is er een misverstand gerezen, maar die toestand is reeds lang voorbij. Wij zijn dan ook zelfs in staat, mijnheer Van Peel, om zonder een protocol te werken. Toch zullen wij een protocol ondertekenen om u helemaal gerust te stellen.

De voorzitter : Ik zal mild zijn bij het verlenen van het woord om de traditie van deze commissie in ere te houden. Wel moet ik u zeggen dat er hierover problemen zijn gerezen in de Conferentie van voorzitters. Ik vraag dus om bondigheid. De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer Francis Van den Eynde (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik onthoud uit het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken eerst en vooral dat hij graag eufemismen hanteert. Hij zegt dat er helemaal geen conflict is geweest tussen hem en staatssecretaris Boutmans.

Minister Louis Michel : Tussen mij en Eddy is er geen probleem.

De heer Francis Van den Eynde (Vlaams Blok) : U kunt wel zeggen dat er geen probleem is, mijnheer de minister, maar niettemin is het protocol nog altijd niet ondertekend. Ik vraag mij dan ook af over welke Eddy u het

Francis Van den Eynde

hebt : over Eddy Wally misschien ? In ieder geval werd er nog steeds geen compromis gesloten en dit sleept toch reeds weken aan, namelijk sinds het ogenblik dat u het beruchte gebaar hebt gemaakt om hem in uw binnenzak te steken. Er is dus wel degelijk nog steeds een conflict en als ik de interviews met de heer Boutmans lees, klopt die stelling wel. Ik twijfel er niet aan dat dit conflict uiteindelijk in uw voordeel zal worden beslecht : u zult uw slag wel thuishalen, zoals u dat ook hebt gedaan met de heer Deleuze. Als ik de huidige stellingname lees van Agalev, en meer bepaald van de linkervleugel, tot voor kort vertegenwoordigd door de heer Boutmans, dan kan niets mij nog verbazen. Ik lees voor uit Humo van 12 oktober 1999 : "Ja, ik weet het, als je de Belgische wapenhandel aan banden wil leggen, rijst er meteen een levensgroot probleem. Ik vecht daar iedere dag tegen. Trouwens, alles op FN concentreren is dom, want dan zit je meteen aan een communautair conflict". Men mag dus wel tegen wapens zijn, maar niet op communautair vlak. Verder zegt hij : "Ik ben niet tegen alle wapens". Daar krijgt mijn pacifistische overtuiging toch een stevige schok. Hij verklaart duidelijk : "Ik ben niet tegen alle wapens, zeker niet tegen die Waalse wapens. Wat veel erger is, is de Vlaamse hoogtechnologische apparatuur".

Hij zegt dat je niet kunt merken dat het om wapens gaat maar het is natuurlijk even verwerpelijk. Voor de heer Boutmans is een Waals wapen dus minder erg dan Vlaamse hoogtechnologische apparatuur. Op dat vlak zult u het waarschijnlijk wel halen.

Ik onthoud ook het volgende. U zegt ons, trouwens niet voor de eerste keer, dat u een Afrikapolitiek wilt voeren. U wilt de Belgische aanwezigheid in Centraal-Afrika weer herstellen. U weet dat wij daar heel sceptisch tegenover staan. Wanneer ik dan tegelijkertijd verneem dat de persoon die u in New York namens de Amerikaanse regering te woord stond, slechts een assistent was van de staatssecretaris, dan vind ik het een tikkeltje megalomaan van u te denken dat u een Afrikapolitiek zult kunnen voeren. Het is hier terecht al gezegd dat tussen Europa en Afrika Amerika ligt. Bijgevolg denk ik dat het buitenlands beleid op dat vlak faliekant zal aflopen.

Ik kom tot een laatste punt. U bent zeer duidelijk geweest toen u stelde dat Ontwikkelingssamenwerking deel zal uitmaken van de buitenlandse politiek. Daar gaan dan de principes die door de meerderheid werden vastgelegd in het beruchte verslag van de opvolgingscommissie Abos. Daar gaan dan de principes die zo heilig zijn voor de linkse partij Agalev. Men is dus gewaarschuwd.

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ik wil kort antwoorden. Als de minister me vertelt dat het geschil is verdwenen, dan kan ik me daar als mens alleen maar over verheugen. Een conflict is nooit aangenaam,

zeker niet wanneer het de ontwikkelingssamenwerking nadelig beïnvloedt. Het is fijn dat te horen. Het is echter niet zo erg dat er conflicten zijn. Het komt onze geloofwaardigheid ten goede als we voor onze standpunten durven uitkomen. We hoeven als politici toch geen heiligen te zijn. Het lijkt me menselijk en niet altijd verkeerd dat er conflicten ontstaan. Ze mogen echter niet blijven duren.

Als ik echter die teksten in Humo lees, dan betwijfel ik of ze echt voorbij zijn. U beweert echter dat ze achter de rug zijn en ik wil dat graag aanvaarden.

Laten we het even hebben over de relatie met de V.S. U hebt het in uw antwoord gehad over Rwanda maar ik meen te begrijpen dat de koude machtsopstelling van de V.S. en uw visie niet onmiddellijk met elkaar in overeenstemming te brengen zijn. Wij koesteren vanuit de oppositie minstens een gunstig vooroordeel tegenover uw Afrikapolitiek. Als die lijst van 25 landen er nu al is, dan zou ik die graag krijgen.

Ten slotte wil ik het hebben over de kwaliteitsbetrokkenheid van de derde wereld in de ontwikkelingssamenwerking. U gaat uit van goede principes : het wederzijdse voordeel en de wet op de overheidsopdrachten. Ik zou inderdaad willen beklemtonen dat het echt niet kan dat ontwikkelingssamenwerking wordt gecommunautariseerd. Voor ons is de organisatie en de kwaliteit van de hulp van primordiaal belang. Voor een Vlaams-nationalist als ik is het echt om het even of die nu wordt geleverd door het noorden of door het zuiden van dit land.

De **voorzitter** : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik stel een aantal zaken vast. Ten eerste bestaat er blijkbaar geen conflict meer tussen de heer Michel en de heer Boutmans, althans volgens de heer Michel. Ik heb daar alle respect voor en ik steun het feit dat de heer Boutmans naar de begrafenis is van de heer Nyerere. Ik vind dat heel goed maar ik zal natuurlijk aan de heer Boutmans net dezelfde vragen stellen.

Mijnheer de minister, ik heb hier een groot pleidooi horen houden voor een samenhangend beleid op het vlak van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking. Ik leid daaruit af dat de heer Michel, gegeven zijn natuur en zijn bevoegdheden, de lijn van het beleid wel zal bepalen. Ik heb hem duidelijk horen zeggen dat hij voorstander is van de politiek van de "mutuel bénéfice". Ik zou de heer Boutmans daar graag over ondervragen. Dat betekent echter dat men, helemaal in tegenstelling tot de aanbevelingen van de commissie tijdens de vorige legislatuur, een onverbloemd pleidooi houdt voor gebonden hulp. Immers, ook al verloopt die hulp perfect volgens de wet op de overheidsopdrachten, toch gaat men in elk geval

Marc Van Peel

de gebonden hulp weer invoeren. Ik ben heel benieuwd wat de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking daarvan vindt. Ik zou net zo graag meer uitleg van hem krijgen over de uiteindelijke ordonnanceringsbevoegdheden over de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. Uw antwoord daarover was niet zo duidelijk, mijnheer de minister. U hebt de cijfers rechtgezet. Ze liggen inderdaad lager dan 27 miljard frank, maar wie het daarover nu eigenlijk voor het zeggen heeft, dat heb ik niet uit uw antwoord kunnen afleiden.

Ik heb niemand horen vernoemen. Het antwoord op de vraag wie daarover beslissingsbevoegdheid heeft, bleef onduidelijk. Het zou interessant zijn de heer Boutmans op deze vraag te horen antwoorden. Antwoordt hij hierop in dezelfde zin als de heer Michel, dan betekent dit een geweldige ommezwaai in het ontwikkelingsbeleid van Agalev. De belangen van de ontwikkelingssamenwerking worden daarbij ondergeschikt aan de belangen van de nationale politiek. Dit is volledig in tegenspraak met de aanbevelingen van de parlementaire opvolgingscommissie en ook met alle hooggestemde principes die Agalev tot nu toe hierover heeft verkondigd. Zodra de heer Boutmans terugkomt uit het buitenland, wil ik van hem vernemen of hij mijn vraag op dezelfde manier beantwoordt als de heer Michel. Ik heb vastgesteld dat de heer Michel bevestigt dat er geen probleem bestaat tussen hem en de heer Boutmans en deze laatste dezelfde lijn aanhoudt. Er is geen sprake van een aparte ontwikkelingsrelevantie van de projecten. Ik blijf benieuwd hoe dit afloopt.

De voorzitter : U hebt blijkbaar andere dingen gehoord dan ik. Een regeringslid wordt geacht te antwoorden namens de regering. Het staat u natuurlijk vrij andere regeringsleden hierover te ondervragen.

De heer Dirk Van der Maelen heeft het woord.

De heer Dirk Van der Maelen (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil drie punten beklemtonen.

Ten eerste, onze fractie kijkt met veel belangstelling uit naar het protocol en naar de beleidsnota's van beide ministers. Voor onze fractie is de toetssteen het verslag van de parlementaire opvolgingscommissie uit de vorige legislatuur.

Ten tweede, een aantal collega's leest dit verslag blijkbaar op een heel selectieve manier. Dit verslag ging onder meer uit van een aantal basisideeën. Een hiervan was dat we nood hebben aan een geïntegreerd beleid voor het Zuiden van deze aardbol. Dit betekent onder meer dat wat ontwikkelingssamenwerking betreft, de nodige principes in het verslag werden vastgelegd. Er moeten nog andere hefbomen worden gebruikt ten voordele van het Zuiden, zoals de Buitenlandse Handel.

Wat de millenniumronde van de Wereldhandelsorganisatie betreft, is het voor het Zuiden heel belangrijk dat er faire afspraken worden gemaakt. In de vorige legislatuur hebben we tegen het investeringsakkoord geprotesteerd omdat dit nadelig was voor het Zuiden. Een geïntegreerd beleid betekent een samenspel tussen de staatssecretarissen voor Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Handel en de minister van Buitenlandse Zaken. De parlementaire opvolgingscommissie is uitgegaan van dit idee. Het werd gesymboliseerd door de integratie van wat overblijft van Abos in het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Ten derde wil ik erop wijzen dat mijn fractie, in het voordeel van de Kamer, een belangrijk instrument heeft gecreëerd, namelijk de evaluatie.

Zodra ik de indruk zou krijgen dat de wijze waarop het beleid voor het Zuiden wordt uitgetekend, aanleiding zou vormen voor een nieuwe commerciële vervuiling van onze ontwikkelingssamenwerking, zal ik de eerste zijn om dit aspect van het beleid te evalueren. Aan degenen die het verslag niet volledig zouden hebben gelezen, zeg ik dat de Kamer een belangrijke rol kan spelen. In dialoog met de uitvoerder van de evaluatie kan de Kamer mee bepalen welke aspecten van het beleid van ontwikkelingssamenwerking zullen worden onderzocht.

De voorzitter : Mevrouw Leen Laenens heeft het woord.

Mevrouw Leen Laenens (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, Agalev en Ecolo blijven trouw aan hun principes. Wij gaan er dan ook van uit dat ontwikkelingssamenwerking als een volwaardig beleid, met daaraan gekoppeld een eigen hoofdstuk in de begroting, zal worden opgevolgd. Voor ons moet de samenwerking tussen Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken met duidelijke afspraken gepaard gaan. Wij hopen dan ook dat dit binnen afzienbare tijd zal worden geregeld en bevestigd.

De voorzitter : De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer Jef Valkeniers (VLD) : Mijnheer de voorzitter, ik vestig de aandacht van de heer Van Peel erop dat de vorige staatssecretaris geen discussies had met zijn voorgedijminister, want dat was de eerste minister, maar wel met de minister van Buitenlandse Zaken. Ik vergeef hem dat natuurlijk, want hij was op dat ogenblik lid van het Vlaams Parlement.

De heer Van Peel houdt vol dat vroeger alles goed ging bij Abos en dat er nu problemen zijn. Ik kan u zeggen dat de vorige staatssecretaris ervoor gezorgd heeft dat bij Abos alles op zijn kop staat. Hij had zelfs een bijzonder commissaris aangesteld, een persoonlijke vriend, die is weggegaan en die moest worden vervangen. Ik kan zelfs zeggen dat er bij Abos heel wat goede ambtenaren zijn

Jef Valkeniers

vertrokken - de heer Van der Maelen heeft dat in de Kamer nog bevestigd - omdat er geen orde op zaken werd gesteld. Ik kan u zeggen dat er geen sectiehoofden meer werden benoemd uit de administratie, maar dat er daarvoor examens werden georganiseerd en dat er daarvoor allemaal mensen uit dezelfde partij kwamen.

Dat de situatie bij het BTC zolang geduurd heeft, is eveneens te wijten aan de vorige staatssecretaris die de administratie niet kende, maar te biechten ging bij een bekend en duur advocatenbureau. Hij heeft trouwens geen enkele beslissing genomen, op geen enkel gebied en heeft zich altijd laten voorlichten door "deskundige experts" die zeer veel geld hebben gekost, geld dat eigenlijk naar het zuiden had moeten gaan.

Bovendien zijn de zes personeelsleden van het fameuze internationale huis dat in de Marollen werd gehuurd vandaag nog aan het uitzoeken hoe ze uiteindelijk zullen werken.

Ik verwijs trouwens naar professor Renard van de UIA die zegt dat de vorige staatssecretaris meer kwaad dan goed heeft gedaan. Dat is zo over heel de lijn. Er bestond in die tijd geen dialoog, er werden alleen monologen gevoerd. Iedereen werd gegijzeld en degenen die financiële problemen hadden, zoals de NCOS en de federaties, kregen het geld gul toegestuurd.

De **voorzitter** : De heer Marc Van Peel heeft het woord.

De heer **Marc Van Peel** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de vorige staatssecretaris heeft de ontwikkelingssamenwerking sterk verdedigd en een administratieve hervorming doorgevoerd waarbij hij voortdurend stootte op de obstructie van de VLD. Dat weet ik inderdaad.

Le **président** : La parole est à M. Patrick Moriau.

M. **Patrick Moriau** (PS) : Monsieur le président, je serai bref mais j'ai l'impression que beaucoup de membres de cette commission découvrent la commission de suivi et y voient ce qu'ils ont envie d'y voir.

Je ne répéterai pas les propos de M. Vandermaelen mais évoquer la coopération au développement comme l'a fait M. Van Peel en parlant de clients à qui on offre ou non des services me semble une conception largement dépassée. Pour mon groupe, la coopération au développement s'inscrit plutôt dans le cadre d'un partenariat humaniste réciproque et, bien évidemment, d'une politique intégrée.

En ce qui concerne le contentieux de M. Boutmans, j'ai lu qu'il estimait qu'il était un peu "coincé", notamment en matière de lutte contre le SIDA qu'il considère comme prioritaire non pas à cause de M. Michel mais plutôt parce que le pape interdit l'utilisation des préservatifs...

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Marc Van Peel en Jacques Lefevre en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde, Ferdie Willems en Marc Van Peel, en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

vraagt de regering dat ze

- de hervormingen in de ontwikkelingssamenwerking uitwerkt conform de aanbevelingen van de parlementaire opvolgingscommissies;

- daarbij de eigenheid van ontwikkelingssamenwerking respecteert, hetgeen wil zeggen dat de ontwikkeling van de partnerlanden prioritair is voor die samenwerking;

- een protocol opstelt voor de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking en de minister van Buitenlandse Zaken om die eigenheid te garanderen."

Une première motion de recommandation a été déposée par MM. Marc Van Peel et Jacques Lefevre et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde, Ferdie Willems et Marc Van Peel

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

invite le gouvernement :

- à élaborer les réformes de la Coopération au développement conformément aux recommandations de la commission de suivi parlementaire;

- à respecter, ce faisant, la spécificité de la Coopération au développement, à savoir que le développement des pays partenaires est prioritaire dans le cadre de cette coopération;

- à établir un protocole à l'intention du secrétaire d'État à la Coopération au développement et du ministre des Affaires étrangères pour garantir cette spécificité."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde, Ferdie Willems en Marc Van Peel

Patrick Moriau

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

- stelt vast dat er op het vlak van de buitenlandse politiek geen klare lijn in de schoot van de regering bestaat en dat bijgevolg het beleid op dat vlak niet coherent kan zijn;

- dringt er dan ook bij de regering op aan dat ze binnen de kortste tijd het conflict dat tussen de minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris is ontstaan zou ongedaan maken."

Une seconde motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit :

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde, Ferdy Willems et Marc Van Peel

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

- constate que le gouvernement ne semble pas avoir défini de ligne claire en matière de politique étrangère laquelle manque dès lors de cohérence;

- demande dès lors instamment au gouvernement de régler au plus tôt le conflit qui a surgi entre le ministre des Affaires étrangères et le secrétaire d'État."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Fientje Moerman en de heren Daniel Bacquelaine, Eric Derycke, Patrick Moriau en Lode Vanoost.

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Fientje Moerman et MM. Daniel Bacquelaine, Eric Derycke, Patrick Moriau et Lode Vanoost.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ratificatie van de Conventie 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie" (nr. 120)

Question orale de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la ratification de la Convention n° 169 de l'Organisation internationale du travail" (n° 120)

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's aandacht voor inheemse volkeren vroegen wij reeds in juli, tijdens het debat over de regeringsverklaring en in oktober, tijdens de gedachtewisseling over de wereldhandelsorganisatie.

Voor de democratische Vlaamse nationalisten is dit een uiterst belangrijke materie. Immers, de waarde van een maatschappij en zelfs van de wereldorde, is moreel af te leiden uit de aandacht die wordt geschonken aan de zwaksten.

Politiek en recht moeten dus geen harde samenleving noch het recht van de sterkste nastreven - in tegenstelling tot wat sommigen beweren - maar moeten integendeel de rechten van de zwaksten waarborgen. Met dit streven menen wij dicht in de buurt te zitten van de visie van andere democratische stromingen.

Culturele verscheidenheid is een rijkdom, geen armoede. In de geschiedenis werd precies vanuit het recht van de sterkste en vanuit het Westen die culturele verscheidenheid in Afrika, Noord- en Zuid-Amerika, Azië, Oceanië en eigenlijk ook in Europa gedood. Inheemse volkeren betekenen werkelijk meer dan folklore. Er moet een andere aanpak komen, dit in het belang van de vrede, conflictpreventie, antiracisme, menselijke rijkdom en menselijke waardigheid.

Na het eeuwenlang onderdrukken van andere culturen moet het Westen nu maar eens het goede voorbeeld in de andere zin geven. Vanuit Vlaams standpunt bekeken is Vlaanderen, net als België, een klein land. Vlaanderen heeft bovendien met veel moeite zijn eigenheid verkregen en werkt daar nog steeds aan. Daarom brengen wij als Vlamingen veel begrip op voor andere kleine volkeren.

Wat het mondiale aspect betreft, werd het decennium 1994-2004 door de UNO uitgeroepen tot het decennium van de inheemse volkeren. Alle volkeren moeten dus in deze materie hun best doen, België inclusief, ook al wonen hier volgens de conventie geen inheemse volkeren.

De allereerste stap in die richting zou het ratificeren van conventie 169 kunnen zijn. Op dit ogenblik is dit het enige juridische instrument dat op internationaal vlak bestaat, ook al heeft het zijn zwakke kanten. In een aantal landen werd de conventie reeds door het parlement geratificeerd. In België is dat echter niet het geval. Hierover werden al heel wat uiteenzettingen gehouden, onder meer door mijn voorgangers Caudron en Anclaux en mevrouw Schüttringer van Ecolo. Dit werd trouwens gunstig beoordeeld door de ministers Derycke, Smet en Claes. Toch herinnert de Internationale Arbeidsorganisatie ons er elk jaar opnieuw aan dat de ratificatie nog steeds niet is gebeurd.

Ferdie Willems

Soms verwijst men naar de problemen van de Romazigeuners die het noodzakelijk zouden maken onze wetgeving inzake gevangeniswezen, onderwijs en taalgebruik aan te passen. Soms stelt men ook dat dit een materie is die de gemeenschappen aanbelangt en vraagt men hen daarover een rapport.

Daartegenover kunnen we stellen dat de Romazigeuners nooit zelf de kwalificatie van inheems volk hebben gevraagd. Het zou bovendien nogal hypocriet zijn te stellen dat België de conventie wel wil ondertekenen, maar enkel op voorwaarde dat ze hier niet moet worden toegepast.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen ter zake. Hoever staat het overleg tussen de Gemeenschappen en de Gewesten in dit dossier? Wanneer zal de regering de conventie aan het Belgisch parlement voorleggen? In de vorige legislatuur antwoordde men dat het zeer binnenkort zou gebeuren. Nu zou ik toch echt graag concrete stappen in die richting zien.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Louis Michel :** Mijnheer Willems, de oprichtingsakte van de Internationale Arbeidsorganisatie verplicht de leden de door de internationale arbeidsconferentie aangenomen overeenkomsten binnen het jaar of - uitzonderlijk - binnen achttien maanden aan de wetgevende autoriteiten voor te leggen. Die informatieplicht is de enige juridische verplichting die de lidstaten werd opgelegd. De lidstaten blijven overigens volkomen vrij om de overeenkomsten al dan niet te ratificeren.

Inzake overeenkomst 169 betreffende inheemse en in stamverband levende volkeren in onafhankelijke staten is België zijn verplichtingen niet nagekomen aangezien de tekst tien jaar nadat hij is aangenomen nog steeds niet aan het parlement werd voorgelegd. Zoals het geachte lid ben ik van mening dat deze situatie, die onze geloofwaardigheid binnen de IAO aantast, niet kan blijven voortduren, welke juridische onzekerheden er ook over dit dossier mogen bestaan. Ik heb dan ook besloten contact op te nemen met mijn collega die bevoegd is voor Werkgelegenheid en Arbeid en wiens ministerie het pilootdepartement is voor de IAO-overeenkomsten. Ik zal haar voorstellen binnenkort samen met mij de overeenkomst aan het parlement bekend te maken. Opdat ons land zijn verplichtingen zou nakomen zal ik mij er tevens voor inzetten om samen met haar een gemeenschappelijk standpunt in te nemen over de vraag of België de tekst al dan niet kan ratificeren. Uit een eerste onderzoek blijkt immers dat de eventuele ratificatie van deze overeenkomst inhoudt dat eerst verscheidene in België van kracht zijnde wetteksten en reglementen moeten worden aangepast. Meer nog, het is gebleken dat op 31 decem-

ber 1998 slechts dertien staten, waaronder twee lidstaten van de Europese Unie - namelijk Nederland en Denemarken - en Noorwegen, de overeenkomst hebben geratificeerd.

Dit standpunt zal worden opgenomen in de begeleidende nota bij de bekendmaking van de overeenkomst aan het parlement.

Wat de communautaire en gewestelijke aspecten van het dossier betreft, wens ik erop te wijzen dat een werkgroep gemengde verdragen op dit ogenblik al de niet-geratificeerde IAO-overeenkomsten behandelt. Een technische werkgroep waarin vertegenwoordigers van de Gemeenschappen, de Gewesten en de federale overheid zetelen, zal binnenkort haar besluiten bekendmaken. De besluiten hebben betrekking op het al dan niet gemengde karakter van elke overeenkomst. Bovendien zal de werkgroep eveneens advies uitbrengen over de mogelijkheden die ons land heeft om de onderzochte overeenkomsten te ratificeren.

In deze context zal bijzondere aandacht worden besteed aan de overeenkomst nr. 169.

Op haar volgende vergadering zal de werkgroep gemengde verdragen de werkzaamheden van de technische werkgroep bestuderen en ze overeenkomstig de gebruikelijke procedure ter bekrachtiging aan de ministeriële conferentie voor buitenlands beleid voorleggen.

Ik beklemtoon dat ons land op verschillende fora enorme inspanningen heeft geleverd voor de inheemse en in stamverband levende volkeren.

De voorzitter : De heer Ferdie Willems heeft het woord.

De heer **Ferdie Willems (VU&ID) :** Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord waarin hij niet alleen een aantal praktische problemen heeft aangekaart maar waaruit zijn principiële bereidheid blijkt werk te willen maken van dit dossier. Ik stel vast dat een dialoog over de grenzen heen mogelijk is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Ferdie Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van België tegenover 'de nieuwe agenda coalitie : naar een wapenvrije wereld'" (nr. 122)

Question orale de M. Ferdie Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position de la Belgique en ce qui concerne 'la coalition du nouvel agenda : vers un monde sans armes'" (n° 122)

voorzitter

De **voorzitter** : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de nieuwe agenda coalitie past perfect in de nieuwe tijdgeest na de Koude Oorlog. Er werden een aantal nieuwe ontwapeningsbesluiten genomen. De overkill capacity is vermindert. Ondanks de aanpassingen beschikken we echter nog altijd over voldoende kernwapens om de wereld 700 keer de vernietiging van de Tweede Wereldoorlog te geven.

Er werden eveneens nieuwe initiatieven genomen inzake de operationaliteit, D-target en D-alert zijn gerealiseerd. Het gevaar is verminderd maar niet uitgeschakeld.

Men heeft werk gemaakt van een nieuw juridisch kader inzake het Non-Proliferatieverdrag. In 1996 werd in Den Haag een belangrijk arrest gevelde. Artikel 6 verplicht ons te onderhandelen over ontwapening. Wie dit niet doet vervalt in de illegaliteit. Ik vraag me af of de niet-goedkeuring van de nieuwe agenda coalitie geen onwetelijke daad is.

De nieuwe agenda coalitie werd op 11 november 1998 ter goedkeuring voorgelegd. 114 landen waarvan heel wat derdewereldlanden hebben deze agenda goedgekeurd. 18 landen hebben tegengestemd onder meer vier van de vijf kernwapenstaten met name de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk en Rusland. Drie landen met een kernwapencapaciteit - wat niet hetzelfde is en ik kom daarop nog terug - India, Pakistan en Israël, een tiental Oost-Europese kandidaat-NAVO-landen onder druk van de VS, Turkije en, heel merkwaardig, het kleine Monaco hebben eveneens tegengestemd. 38 landen hebben zich onthouden waarvan 12 van de 16 NAVO-landen waaronder België. Ook China heeft zich onthouden. Canada wilde ja stemmen op voorwaarde dat een tweede NAVO-land zou volgen. Dit gebeurde echter niet.

Ik beklemtoon dat de Verenigde Staten zware druk hebben uitgeoefend om hun machtspositie te verzekeren.

De nieuwe agenda coalitie is opnieuw actueel. Het first committee vergadert over vrede- en ontwapeningsteksten, komt samen van 11 oktober tot 12 november. Op die dag wordt door het first committee gestemd. In de algemene vergadering die daarop volgt, worden de stemmingen van het first committee meestal overgenomen.

De cruciale vraag is welke houding België zal aannemen. De bijkomende vraag is waarom België zich in 1998 heeft onthouden ? Sta mij toe daarop even dieper in te gaan.

De **voorzitter** : Mijnheer Willems, u hebt de u door het Reglement toegemeten spreektijd voor een mondelinge vraag in de commissie reeds ruimschoots overschreden.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Ik had aanvankelijk een interpellatieverzoek ingediend

De **voorzitter** : Het is correct dat u een interpellatieverzoek had ingediend. De Conferentie van voorzitters heeft unaniem beslist uw interpellatieverzoek om te zetten in een mondelinge vraag. Dat betekent dat u de spreektijd van een mondelinge vraag moet respecteren.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Dus een materie als veiligheid moet men op twee minuten afhandelen ?

De **voorzitter** : Mijnheer Willems, dat heb ik niet gezegd. Er bestaat perfect een mogelijkheid hierover een mini-debat te organiseren. Dit werd echter als een vraag aangekondigd.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Ik zal mij dan enkel beperken tot de procedure, want daarover heb ik toch wel iets te zeggen. Ik heb dit punt ingediend als een interpellatie. Gezien het belang van de materie had ik hier inderdaad graag een motie van aanbeveling aan toegevoegd. Ik ga niet meedoen aan het spelletje om hier telkens moties van aanbeveling in te dienen, die dan door een eenvoudige motie worden verworpen. Ik had in dit geval echter mijn redenen, gezien het belang van het dossier en de mogelijkheid van een aanbeveling vanwege meerderheid en oppositie, tenminste als ik Agalev volgens de persberichten mag geloven. Deze motie van aanbeveling zou zin hebben gehad. Inderdaad, bij een interpellatie vraagt men uitleg over actuele dossiers. Men wil daarmee inspelen op het beleid. Dit is in de zeer nabije toekomst het geval. Dit had perfect zin gehad. In de Conferentie van voorzitters werd mijn interpellatieverzoek omgezet in een vraag, ondanks het aandringen van mijn fractievoorzitter die het anders wou. Ik heb de voorzitter van de Kamer dus een brief geschreven. Na voorlezing van de brief zal ik over dit onderwerp zwijgen. Ik heb de heer De Croo echter gewezen op het omzetten van mijn interpellatie tot een vraag. Ik citeer : "Meteen wordt het reglementair moeilijk om hieraan nog een motie van aanbeveling te verbinden. Dit laatste lijkt me nochtans echt aangewezen, vermits België zich nog moet uitspreken over dit thema, met name op 12 november. Vandaar mijn vraag om toch nog toe te staan dat deze uiteenzetting gehouden wordt in de aanvankelijk gevraagde vorm van een interpellatie". Ik besluit met volgende opmerking : "Als men hier in deze democratie mijn motie wegstemt, aanvaard ik dat. Als men echter deze motie verhindert, gaat men een proceduregevecht aan." Ik heb gehoord dat men de oppositie in de Kamer oproept tot positieve samenwerking. Ik merk hier echter anti-democratische procedurespelletjes.

Mijnheer de voorzitter, ik kom tot mijn conclusie. Ik ben een nieuw parlementslid. De eerste keer dat ik het woord nam, werd ik gefeliciteerd omwille van mijn openheid, dit

Ferdie Willems

door mensen van de twee taalgroepen, door mensen van alle partijen uit meerderheid en oppositie en door twee ministers. Ik ga hier niet refereren aan de persoonlijke gedachteswisseling tussen mij en de heer Michel. Zoiets doet men niet, anders wordt elk toekomstig gesprek onmogelijk. Hij was echter zeer lovend over wat ik deed. Als men dan hier niet-agressieve uiteenzettingen met procedurespelletjes wil kraken, dan neem ik dat niet. Dit is voor mij een zeer ernstig incident. Ik zal deze interpellatie hier opnieuw indienen. U tast de democratie aan. Zet mij met de meerderheid buitenspel, tot daaraan toe, maar belet mij het spreken niet.

De **voorzitter** : Mijnheer Willems, wij moeten de zaak tot de juiste proporties herleiden. Ik heb er u slechts op gewezen dat dit een vraag is. Ik wil hier geen procedure-spelletjes spelen, maar het reglement bepaalt dat de voorzitter op eensluidend advies van de Conferentie van voorzitters dergelijke beslissing neemt. Dat betekent dat iedereen het ermee eens moet zijn dat een interpellatie wordt omgezet in een vraag. Dat heeft niets te maken met het debat als dusdanig. U kunt dan wel beslissen om deze vraag in te trekken, omdat u een vraag onbruikbaar acht voor deze materie. U kunt een minidebat vragen of een ander middel zoeken om de materie aan te snijden. Ik betwist geenszins uw recht om deze materie onder de aandacht te brengen, maar als uw interpellatie in een vraag werd omgezet, ben ik gedwongen dit zo te handhaven. Doe ik dit niet meer, dan kan iedereen op basis van een vraag onbeperkt het woord krijgen. Ik pas de spelregels toe zoals die werden bepaald, dit na eensluidend advies van de Conferentie van voorzitters. Ik raad u dus aan dit binnen uw fractie te bespreken, want normaal is er ook van uw fractie iemand aanwezig geweest bij het nemen van dit besluit. Ik wil thans dit debat niet verder voeren in de commissie en wijs erop dat alles hier kan worden besproken, maar dan binnen bepaalde afspraken. Indien andere fracties op een door u aangebracht onderwerp willen inhaken, kan dat niet in het kader van een vraag. Dat kan wel in het kader van een minidebat.

Daarom verzoek ik u het debat daarover af te sluiten. Wij kunnen er na de commissie nog van gedachten over wisselen hoe u op een zinvolle manier de zaken die u in het parlement wenst aan te kaarten, kunt aanbrengen.

De heer **Ferdie Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, de concrete vraag is eenvoudig. Wat gaat België doen met dit dossier ? Gaat België in dit comité en nadien ook op de algemene vergadering van de UNO ja stemmen ? Indien België nee stemt of een onthouding overweegt, kan ik dan vernemen waarom ? Welke artikelen zijn voor België onaanvaardbaar ? Ziet België de mogelijkheid om via amendementen een uitweg te vinden om dit gegeven, dat toch enorm belangrijk is, toch te steunen ?

Ik ben van mening dat een negatieve stem of zelfs een onthouding bij de bevolking, die dit probleem ter harte neemt, vragen zal oproepen. Het gaat hier over uw en mijn fysieke veiligheid. Komt er rond dit thema een openbaar debat ? Komt er een stemming in het parlement ? Ik meen te weten dat ook andere fracties, in dit geval van de meerderheid, een motie klaar houden.

Dit thema is actueel. In november moeten wij er dan niet meer over praten, want dan zal erover gestemd zijn.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, collega's, België heeft zijn definitieve houding nog niet bepaald. België zal zijn uiteindelijke positie bepalen op basis van de definitieve tekst van de resolutie zoals ze ter stemming zal worden aangeboden. Er dient te worden goedgekeurd dat de tekst van de resolutie verleden jaar werd gewijzigd in het licht van het debat in de eerste commissie, wat een onthouding van België mogelijk maakte.

België pleegt internationaal overleg terzake, zowel met de opsteller van de resolutie, als met de andere landen. België ondersteunt het non-proliferatieverdrag en de nucleaire agenda die in dit kader door de hele wereldgemeenschap in 1995 werd aanvaard. Deze agenda zal worden getoetst op zijn resultaten tijdens de non-proliferatieconferentie van 2000. Wij vinden dan ook dat deze conferentie de plaats en het ogenblik is waar in functie van de voorbije ervaring nieuwe engagementen voor de toekomst kunnen worden genomen.

Het debat over een nieuwe agenda in het kader van de eerste commissie van de VN komt in zekere zin te vroeg en wordt beter gehouden in het geëigende kanaal.

Verder kan worden gesteld dat genoemde resolutie een te snelle multilateralisering vooropstelt. Als de nucleaire staten niet meer aan de multilaterale tafel zitten, dan hebben deze onderhandelingen geen zin.

Bovendien schept de resolutie een derde categorie van staten die niet voorzien is in het non-proliferatieverdrag, zijnde de drempellanden. België wil deze derde categorie geen legitimatie geven door deze resolutie.

Tenslotte gaat de resolutie in tegen een aantal verbintenissen die België aanging in het kader van het NAVO-bondgenootschap.

De regering staat natuurlijk open om te luisteren naar de mening van eenieder en om te antwoorden op verdere vragen. Zij staat dus ook open voor amendementen. De regering zal haar eigen beslissing bepalen in het kader van de Belgische verdragsverplichtingen en de evoluties op de internationale scène, alsmede de standpunten uitgedrukt door verschillende actoren, waaronder het parlement en de civiele maatschappij.

Louis Michel

Ik ben er voorstander van om over die problematiek in het parlement een debat te voeren. Ik geef toe dat die problematiek wel een interpellatie waard was. Het is aan het parlement om te beslissen wat het zal doen. Naar de normale democratische geplogenheden zal de regering er de gevolgen van trekken.

De voorzitter : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd over het feit dat de minister meent dat dit onderwerp een interpellatie waard was. Minder gelukkig ben ik met het argument dat het in tegenspraak zou zijn met de NAVO. Nog minder gelukkig ben ik met het argument dat men twee soorten kernstaten de facto erkent, met name kernstaten en staten met een kerncapaciteit. Men stelt een wettekst boven de werkelijkheid want zowel Indië, Pakistan als Israël hebben kernwapens. U verschuilt zich achter een wettekst om een levensgevaarlijke situatie - die drie kernmachten zijn geen al te vredelievende landen - te negeren. Ik ben het daar niet mee eens. Ik ben u evenwel erkentelijk dat u daarover een politiek debat wilt houden, want het is hoogdringend. Ook andere fracties voelen dit als zodanig aan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de oorlog in Tsjetsjenië" (nr. 176)

Question orale de M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la guerre en Tchétchénie" (n° 176)

De voorzitter : De heer Ferdy Willems heeft het woord.

De heer **Ferdy Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Tsjetsjenië was vroeger een totaal onbekend land. Het heeft een heel lange lijdensweg gekend en het heeft eeuwen moeten vechten voor zijn eigenheid. In de Russische volksmond staan de Tsjetsjenen nog altijd bekend als achterlijk. Het land heeft in de Tweede Wereldoorlog gecollaboreerd en is daarvoor zeer zwaar gestraft : er waren 800 000 gedeporteerden en een kwart miljoen doden. Bij de destalinisatie zijn de gedeporteerden kunnen terugkeren, maar het is een bezet land gebleven, tot aan de val van de muur van Berlijn toen de deuren zich openden. Ook Tsjetsjenië heeft zich, zoals zovele landen in het Oostblok, onafhankelijk gemaakt. Het heeft drie jaar een relatieve rust gekend, tot het, van 1994 tot 1996 de gruwel van Grozny meemaakte, met meer dan 100 000 doden, waaronder veel Russen en burgerslachtoffers.

Dit jaar herbegint de gruwel. Een derde van het land is bezet. Het motief is dat men terroristen de pas wil afsnijden, wat een veelgehoord motief is om in andermans land tussenbeide te komen; Israël en Turkije doen dat ook. Weer zijn er vele doden, Russische en Tsjetsjeense soldaten en burgers. Er zijn op dit ogenblik 120 000 vluchtelingen. We mogen niet uit het oog verliezen dat dit een economische oorlog is. Tot 1990 leverde Tsjetsjenië 80% van de kerosine aan Rusland. Het is dan ook geen wonder dat de bombardementen precies op de petroleumininstallaties gebeuren. De Russische overheid heeft vrij tegenstrijdige verklaringen. President Jeltsin heeft het over het toepassen van gematigde methodes. De eerste minister zegt geen onnodige Russische verliezen, geen grote offensieven met tanks en geen bestormingen van de hoofdstad te willen, maar de opperbevelhebber van het Russische leger in de Kaukasus zegt dat hij niet weet of men Grozny al dan niet gaat innemen, maar dat men ertoe in staat is.

Ik ben van mening dat België zou moeten reageren. Wij zijn een klein volk en hebben begrip voor andere kleinere volkeren. Of dat kleine land nu België noemt dat twee wereldoorlogen heeft meegemaakt, of Vlaanderen, dat moet strijden voor zijn identiteit, het moet begrip opbrengen voor een ander klein land. Ik verwijs tevens naar de volkssoevereiniteit. Niet alleen de Fransen, de Amerikanen en de Belgen, maar ook dit volk heeft recht op zelfbeschikking.

Men moet niet aanvoeren dat het een intern conflict is en wij hiermee geen uitstaans hebben. Mijnheer de minister, ik ben u dankbaar dat u daaromtrent reeds duidelijk stelling hebt ingenomen op 25 september in de UNO. U zei : "Voor een staat is het uitmoorden van zijn eigen bevolking geen voorwendsel om dit af te doen als een binnenlandse aangelegenheid." Ik kan mij perfect terugvinden in deze stelling.

Ten slotte, wij staan niet alleen. De Europese commissaris voor Buitenlandse Zaken, die Rusland onlangs heeft bezocht, heeft zijn bezorgdheid geuit inzake de humanitaire consequenties en vraagt de dialoog te hernemen. Ook het Europees Parlement heeft op 7 oktober zijn uiterste bezorgdheid getoond omwille van de weigering van de Russen tot een dialoog.

Ik dring erop aan dat onze minister van Buitenlandse Zaken alles doet wat in zijn macht ligt om de gevreesde nieuwe ramp in Tsjetsjenië te voorkomen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, tijdens zijn bezoek aan België op 30 september 1999 heb ik mijn Russische ambtgenoot, de heer Ivanov, namens de Belgische regering gewezen op de bezorgdheid van België over het conflict in Tsjetsjenië. Ik heb deze gele-

Louis Michel

genheid te baat genomen om hem uitleg te vragen over de politiek van Rusland in deze regio. Op 11 oktober en ingevolge de weigering door Rusland van het bemiddelingsaanbod door de OVSE, de Europese Unie en de Raad van Europa, hebben België en de andere lidstaten binnen de Europese Raad hun diepe onrust ten opzichte van de verslechterende toestand in de noordelijke Kaukasus uitgesproken. De Raad van de Europese Unie heeft erop aangedrongen dat er geen inspanning mag worden gespaard om een escalatie te vermijden die de veiligheid en de stabiliteit van de regio in gevaar zou brengen. Het is dus van cruciaal belang dat Rusland middelen inzet die aangepast zijn aan de omvang van het conflict en dat het zijn internationale verbintenissen eerbiedigt, met name de OVSE-gedragscode.

Om een vreedzame oplossing te vinden voor dit conflict, onder meer door de bemiddeling van de OVSE, heeft de Raad de noodzaak van een politieke dialoog nadrukkelijk onderstreept. Uiteindelijk heeft de Europese Raad zijn steun toegezegd voor het verstrekken van humanitaire hulp aan Tsjetsjenië. Hij heeft er bij Rusland op aangedrongen om vrije toegang te geven aan de erkende NGO's ten einde een snelle en efficiënte hulpverlening aan de ontheemden te verzekeren. Bovendien is de regering van mening dat het herziene verdrag over conventionele strijdkrachten in Europa niet in het gedrang mag komen. Dit betekent dat Rusland de regels van het verdrag, maar ook de resultaten van het politiek akkoord van maart 1999 over de flankenkwestie moet respecteren. De huidige concentratie van strijdkrachten past niet in dit kader en kan het evenwicht in Europa bedreigen in geval van langdurige aanwezigheid.

Ten slotte herinner ik het geachte lid eraan dat Tsjetsjenië deel uitmaakt van de Russische Federatie en dat België, net zoals de andere lidstaten van de Europese Unie, het beginsel van de territoriale integriteit eerbiedigt. Dit laatste punt betekent niet dat België afstand zou doen van de in Helsinki en Kopenhagen gehuldigde principes van de mensenrechten en van de rechten van de minderheden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de repatriëring van illegalen naar hun land van herkomst" (nr. 185)

Question orale de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le rapatriement des illégaux dans leur pays d'origine" (n° 185)

De voorzitter : De heer Pieter De Crem heeft het woord.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, de uitwijzingsoperatie van de Slovaakse zigeuners heeft ook diplomatieke aspecten. De manier waarop deze operatie in Gent werd op gang gebracht, roept heel wat vragen op. Aan de opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken waren een aantal voorwaarden verbonden. Zo moest de Gentse politie zelf initiatieven nemen, maar moest er tegelijkertijd ook een ontradende mobilisatiecampagne worden gevoerd in Slowakije.

Graag had ik van de minister van Buitenlandse Zaken vernomen in welke mate zijn departement werd betrokken bij deze repatriëringen. Hoe zullen de repatriëringen, zowel de individuele repatriëringen als deze in groep, in de toekomst verlopen ? Waren de Belgische diplomatieke diensten in Slowakije en het ministerie van buitenlandse aangelegenheden van de republiek Slowakije op de hoogte van de operatie ?

Wie is er bevoegd voor de organisatie van de sensibiliseringscampagnes in Slowakije die erop gericht zijn de mensen af te raden naar ons land te komen ?

De dienstorder van het ministerie van Binnenlandse Zaken aan Gent bevatte dienaangaande een sibillijnse zin. Werden er met betrekking tot deze zaak voorafgaandelijk bilaterale afspraken gemaakt ? Indien dit niet het geval is, werden zij dan gemaakt na de terugzendingsoperatie ?

Voorts wil ik wijzen op de problematiek van de Roma-zigeuners in het algemeen en op de houding die het ministerie van Binnenlandse Zaken en de regering ten opzichte van deze bevolkingsgroep aannemen. Ik heb het hierbij niet enkel over de teruggezonden zigeuners, maar over de positie van deze etnie in Slowakije en in gedeelten van Hongarije en Roemenië.

Past de Belgische benadering van de uitwijzingsproblematiek in het beleid dat België in het kader van de Europese Unie wil voeren ten opzichte van landen die als het ware in de wachtkamer zitten van het Europese lidmaatschap ? Dit aspect kan in deze discussie niet buiten beschouwing worden gelaten. Bereidt de minister van Buitenlandse Zaken zich voor op repatriëringen naar andere landen dan Slowakije ? Ik heb het niet over de specifieke uitvoering van de operatie, waarvoor de minister van Binnenlandse Zaken bevoegd is, maar over het bilaterale afsprakenpakket met de betrokken landen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, de ambassade van België heeft zodra zij op de hoogte was, een onderzoek ingesteld naar de omstandigheden waarin de uitgewezen Slovakken naar huis zijn teruggekeerd.

Louis Michel

Er is geen bilateraal akkoord over een eventuele campagne die de Slovaakse overheid op haar grondgebied zou voeren.

In het kader van ons beleid inzake mensenrechten, in dit geval de zigeuners, toont ons land een grote interesse voor de situatie van verschillende minderheden in Centraal- en Oost-Europa. Op internationaal vlak gaat steeds meer aandacht naar de zigeuners. Dit blijkt onder andere uit de recente oprichting van de functie van coördinator voor de zigeuners in de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa ingevolge een beslissing uit 1998 van de raad van ministers in Oslo om de werking van de OVSE op dit vlak te versterken. Ons land heeft deze beslissing samen met zijn EU-partners volledig gesteund en roept de regeringen in het kader van de OVSE op om de discriminatie jegens de zigeuners weg te werken en hen het behoud van hun fundamentele rechten te verzekeren.

Slovakije is een van de staten in een regio met een zigeunerminderheid en wij moedigen dit land aan de nodige maatregelen te nemen. Emigratie is echter een maatregel die noch wij, noch onze Europese partners verkiezen, of het nu gaat om Slovakije dan wel om een ander land van de regio.

Wat ons standpunt inzake de kandidaatstelling van Slovakije voor toetreding tot de EU betreft, zijn wij geen voorstanders van uitstel. De toetreding tot de EU moet wel gebeuren onder de politieke voorwaarden die op de Europese Raad van Kopenhagen werden vastgelegd en die onder andere ook de vraagstukken van de minderheden betreffen. In die context heeft de huidige Slovaakse regering, die meer pro-Europees is gericht dan de vorige, grote vooruitgang geboekt inzake het taalgebruik van de Hongaarse minderheid. Overigens zijn de vertegenwoordigers van die minderheid momenteel minister.

Wat de zigeuners betreft, onderstreept de commissie in haar jongste "vooruitgangsverslag" over Slovakije, dat hun toestand ondanks talrijke positieve ontwikkelingen onrustbarend blijft en men erover moet blijven waken dat hun levensomstandigheden verbeteren en, meer in het algemeen, de discriminatoire houding van de Slovaakse maatschappij, het bestuur en de politiek verandert. Het zigeunervraagstuk in Slovakije of elders in Centraal- en Oost-Europa is zeer complex, misschien complexer dan de problematiek van de andere minderheden in die regio waarop tot nu toe de aandacht was gevestigd. Samen met onze Europese partners besteden wij meer aandacht aan de zigeunerproblematiek ten einde bevriende staten die streven naar democratie, te helpen. Dit is het geval met Slovakije.

De **voorzitter** : De heer Pieter De Crem heeft het woord.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik kan het standpunt van de regering met betrekking tot de uitbreiding van de Unie alleen maar toejuichen, maar het verontrust mij dat de minister van Binnenlandse Zaken in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden heeft verklaard dat de actie die in Gent werd ondernomen, werd ondersteund door een ontradingscampagne van de diplomatieke instanties in Slovakije. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. In de toekomst moeten wij ervoor zorgen dat bij acties, zoals repatriëringen en regularisaties, een betere afspraak wordt gemaakt over de maatregelen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en deze van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Lode Vanoost aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel over "het jaarverslag over de wapenhandel voor het jaar 1998" (nr. 168)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken)

Question orale de M. Lode Vanoost au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au secrétaire d'Etat au Commerce extérieur sur "le rapport annuel sur le commerce des armes pour 1998" (n° 168)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères)

De **voorzitter** : De heer Lode Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, ik zou wel uren kunnen praten over de problematiek van de wapenhandel, maar ik beloof dat ik dit niet zal doen.

Tijdens de vorige regeerperiode heeft de jaarlijkse behandeling van het jaarverslag in toepassing van artikel 14 van de wapenexportwet van 1991 een zekere evolutie gekend. Aanvankelijk moest ik dit verslag op de griffie gaan kopiëren, maar inmiddels is er een beperkte openheid gegroeid. De inhoud van het verslag wordt thans zonder restricties ter beschikking gesteld.

Het laatste verslag dat de commissie heeft bestudeerd, dat van 1997, bevat een lijst van de totale bedragen per land. In de vorige regeerperiode, begin dit jaar, heeft een subcommissie van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden hieromtrent degelijk denkwerk ver-

Lode Vanoost

richt, dat heeft geleid tot een consensus over de initiatieven die moeten worden genomen. Ik ben trouwens van plan initiatieven te nemen op dit vlak, samen met de andere meerderheidspartijen.

De bovengenoemde subcommissie heeft onder meer voorgesteld het verslag beschikbaar te stellen in het voorjaar van het jaar volgend op het jaar waarop het betrekking heeft, zodat een tijdige bespreking mogelijk is. Op dit ogenblik is het jaarverslag van 1998 nog steeds niet ter beschikking. Er moet natuurlijk rekening worden gehouden met de vertraging die werd opgelopen ten gevolge van de verkiezingen en de regeringsvorming, maar eigenlijk had de vorige regering dit verslag reeds ter beschikking moeten stellen. Ik dring er alleszins op aan dat dit rapport er zo vlug mogelijk komt.

Hebben de minister en de staatssecretaris de betrokken diensten reeds de opdracht gegeven om een spoedige afwerking van het verslag mogelijk te maken en werd hiervoor een einddatum vastgesteld? Hebben zij de betrokken diensten de opdracht gegeven om de reeds bestaande openheid te hanteren bij de verwerking van statistische gegevens? Of werden er in verband hiermee andere orders gegeven? Hebben zij aan de betrokken diensten de opdracht gegeven ervoor te zorgen dat het verslag van 1999 vroeger ter beschikking zal zijn?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Louis Michel** : Mijnheer de voorzitter, het geachte lid wenst dat het jaarverslag over de wapenhandel vroeger ter beschikking wordt gesteld. Ik heb hierop inderdaad bij de betrokken diensten aangedrongen. De bevoegde ministers laten echter weten dat het door de regering voorgestelde verslag tot doel heeft omvangrijke informatie te verschaffen over de problemen met betrekking tot de wapenhandel en de controle hierop. De dienst belast met het opstellen van het verslag moet dus kunnen rekenen op de informatie van andere ministeriële

departementen om het volledige document voor het begin van het parlementair jaar aan het parlement te overhandigen. Dit heeft tot gevolg dat een vroeger ter beschikking gesteld verslag slechts gedeeltelijke en minder relevante informatie bevat, wat niet wenselijk is en wat ik ook niet heb beloofd. Bij het debat over Oost-Timor heb ik andere beloften gedaan. Het jaarverslag 1998 over de wapenhandel wordt momenteel afgewerkt en zal in de loop van de herfst ter beschikking van de Kamer worden gesteld. De hoge raad van openheid en informatie van de vorige verslagen zal behouden blijven in deze oefening. Er heeft reeds een denkoefening plaatsgevonden om de kwaliteit van dit document in de komende jaren nog te verhogen.

De **voorzitter** : De heer Lode Vanoost heeft het woord.

De heer **Lode Vanoost** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat wij het jaarverslag binnenkort zullen kunnen bestuderen, zodat wij het in deze commissie kunnen bespreken. Ik blijf er nochtans op aandringen dat de diensten zich bezinnen over de manier waarop dit rapport wordt gemaakt. Het controlerecht dat de wetgever aan het parlement heeft toegekend, moet in de praktijk kunnen worden uitgeoefend. Wij twijfelen aan de relevantie van een rapport dat een jaar of langer na de feiten wordt besproken. Er moet worden nagegaan hoe men een degelijk rapport binnen een zo kort mogelijke termijn ter beschikking kan stellen van het parlement.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.38 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 16.38 heures.*